

**İLKÖĞRETİM VE ORTAÖĞRETİM BAŞARI ÖLÇÜLERİNİN
YÜKSEKÖĞRETİME GEÇİŞ SINAV PUANLARINI
YORDAMA GÜCÜ**

**PREDICTION POWER OF MIDDLE SCHOOL AND HIGH
SCHOOL GRADES ON HIGHER EDUCATION EXAM**

Atilla ÖZDEMİR

Hacettepe Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Bilim Dalı İçin

Öngördüğü

Yüksek Lisans Tezi

olarak hazırlanmıştır.

2014

Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼đ¼'ne,
Atilla ÖZDEMİR'in hazırladığı "İlköğretim Ve Ortaöğretim Başarı Ölçülerinin Yükseköğretime Geçiş Sınav Puanlarını Yordama Gücü" başlıklı bu çalışma jürimiz tarafından **Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.**

Başkan

Doç. Dr. Şeref TAN

Üye (Danışman)

Prof. Dr. Selahattin GELBAL

Üye

Doç. Dr. Nuri DOĞAN

Üye

Yrd. Doç. Dr. Ömer KUTLU

Üye

Yrd. Doç. Dr. Derya ÇOBANOĞLU AKTAN

ONAY

Bu tez Hacettepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından .... /...../..... tarihinde uygun gör¼lmüş ve Enstitü Yönetim Kurulunca .... /...../..... tarihinde kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Berrin AKMAN
Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼r¼

İLKÖĞRETİM VE ORTAÖĞRETİM BAŞARI ÖLÇÜLERİNİN YÜKSEKÖĞRETİME GEÇİŞ SINAV PUANLARINI YORDAMA GÜCÜ

Atilla ÖZDEMİR

ÖZ

Bu araştırmada; 2013 yılında YGS'ye giren öğrencilerin bu sınavdaki alt testlerle ilgili 7-12 sınıf yıl sonu başarı puanlarının YGS alt testi ham puanlarını yordama gücüne bakılmıştır.

Bu çalışmanın evrenini, 2013 yılında Ankara ilinde YGS'ye giren öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi, Ankara ilinde 2012-2013 eğitim-öğretim yılında YGS'ye giren 533 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada aynı öğrenciye ait ilköğretim ve ortaöğretim yıl sonu başarı puanlarının yükseköğretime geçiş sınavındaki alt testleri yordama gücüne bakılmıştır.

Araştırma sorularını yanıtlamak üzere çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Çoklu regresyon analizi, yordayıcı değişkenler tarafından bağımlı değişkende açıklanan toplam varyansın yorumlanmasına, açıklanan varyansın istatistiksel olarak anlamlılığına ve yordayıcı değişkenlerle bağımlı değişken arasındaki ilişkinin yönüne ilişkin yorum yapma olanağı verir. Çoklu regresyon analizinde yaygın olarak kullanılan üç yöntem standart, adımsal ve hiyerarşik yaklaşımlardır. Bu çalışmada adımsal çoklu regresyon yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre, YGS Türkçe alt testini en iyi yordayan değişkenlerin 11. sınıf dil ve anlatım, 8. sınıf Türkçe, 12. sınıf dil ve anlatım, 7. sınıf Türkçe ve 12. sınıf edebiyat yıl sonu başarı puanları olduğu ve bu değişkenlerin YGS Türkçe alt testindeki başarının %58'ini açıkladığı görülmektedir.

YGS Matematik alt testini en iyi yordayan değişkenlerin 12. sınıf matematik, 8. sınıf matematik, 12. sınıf geometri, 10. sınıf matematik ve 7. sınıf matematik yıl sonu başarı puanları olduğu ve bu değişkenlerin YGS matematik alt testindeki başarının %71'ini açıkladığı görülmektedir.

YGS Fen bilimleri alt testini en iyi yordayan değişkenlerin 12. sınıf seçmeli kimya, 11. sınıf seçmeli kimya, 12. sınıf seçmeli biyoloji ve 11. sınıf seçmeli fizik yıl sonu başarı puanları olduğu ve bu değişkenlerin YGS Fen bilimleri alt testindeki başarının %50'sini açıkladığı görölmektedir.

YGS Sosyal bilimler alt testini en iyi yordayan değişkenlerin 12. sınıf seçmeli coğrafya, 11. sınıf T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçölük ve 10. sınıf coğrafya yıl sonu başarı puanları olduğu ve bu değişkenlerin YGS Sosyal Bilimler alt testindeki başarının %50'sini açıkladığı görölmektedir.

Anahtar sözcükler: Çoklu regresyon analizi, Yükseköğretime Geçiş Sınavı, İlköğretim Başarı Puanı, Ortaöğretim Başarı Puanı.

Danışman: *Prof. Dr. Selahattin GELBAL, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Bilim Dalı*

PREDICTION POWER OF MIDDLE SCHOOL AND HIGH SCHOOL GRADES ON HIGHER EDUCATION EXAM

Atila ÖZDEMİR

ABSTRACT

In this research, prediction power of students 7th to 12th grade scores on 2013 Higher Education Exam was investigated.

The population of this study consisted of students in Ankara city, who took an Higher Education Exam in 2013. The sample of the study consisted of 533 students who took an Higher Education Exam in 2012-2013 of the academic year. In this research, it was examined how well the the achivement scores from middle school to high school of same students predicts the subtests in higher education exam.

In this research multiple regression analysis has been used. Multiple regression analysis gives the opportunity to comment by the predictor variables of the dependent variable in the total variance and statistical significance of the explained variance and also relationship and the direction between the predictor variables and the dependent variable. There are three methods commonly used for multiple regression analysis, those are standard, stepwise and hierarchical approach. In this study, the methods of stepwise multiple regression has been used.

According to based on the findings of the study, the best predictions which predicts Turkish subtest in higher Education Exam were year and achievement scores of 11th grade language and expression, 8th grade Turkish, 12th grade language and expression, 7th grade Turkish and 12th grade literatüre. These variables explained %58 of Turkish subtest in Higher Education Exam.

The best predictions which predicts Matmematics subtest in higher Education were year and achievement scores of 12th grade mathematics, 8th grade mathematics, 12th grade geometry, 10th grade mathematics and 7th grade

mathematics. These variables explained %71 of Mathematics subtest in Higher Education Exam.

The best predictions which predicts Science subtest in higher Education were year and achievement scores of 12th grade selective chemistry, 11th grade selective chemistry, 12th grade selective biology and 10th grade selective physics . These variables explained %50 of Science subtest in Higher Education Exam.

The best predictions which predicts Science subtest in higher Education were year and achievement scores of 12th grade selective geography, 11th grade Atatürk's principles and revolutions history and 10th grade geography. These variables explained %50 of Social Science subtest in Higher Education Exam.

Keywords: Multiple regression analysis, higher education exam, high school grade point average, middle school grade point average.

Advisor: *Prof. Dr. Selahattin GELBAL, Hacettepe University, Department of Educational Sciences, Division of Educational Measurement and Evaluation.*

ETİK BEYANNAMESİ

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada,

- tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- ve bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı
- beyan ederim.

Atilla ÖZDEMİR

TEŞEKKÜR

Bu çalışmada her zaman desteğini esirgemeyen, tecrube, bilgi birikimi ve hoőgörösüyle çalışmamın gelişmesinde büyük katkısı olan, bana yön veren ve yol gösteren değerli hocam ve tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Selahattin GELBAL' a teşekkür ederim.

Bunun yanında, çalıőmalarımda bana yardımcı olan ve katkı sağlayan ve yorulduğum her an beni motive eden arkadaşlarım Ar. Gör. Sinan YAVUZ, Ar. Gör. Bulut YILDIZTEKİN ve Ar. Gör. Haydar KARAMAN'a çok teşekkür ederim.

Tanıőtığım günden beri üzerimde çok büyük emekleri olan ve hayata farklı bakabilmemi sağlayan abilerim İsa KÖSE ve Erol BOZKURT'a bana kattıkları her őey için çok teşekkür ederim, iyi ki sizleri tanıdım.

Çalıőmalarımda, gerek maddi gerekse de manevi olarak yardımlarını esirgemeyen, hayatımın her anında yanımda olarak bana destek olan, bu günlere gelmemde büyük emeği olan sevgilerini ve anlayışlarını her an hissettiğim değerli annem, babam ve kardeşime çok teşekkür ederim.

Son olarak çalıőmalarım sırasında her zaman anlayışlı davranarak desteğini benden esirgemeyen sevgili eşime ve oyun zamanından fedakarlık ettiğim canım kızıma çok teşekkür ederim.

**Yetişmemde herkesten çok emeği olan,
Beni sevgisiyle kuşatan
Ve benden desteğini hiç esirgemeyen,
Sevgili babaanneme...**

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	iii
ABSTRACT	v
ETİK BEYANNAMESİ	vii
TEŞEKKÜR.....	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar DİZİNİ	xii
SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ	xiii
1.GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi	8
1.3. Problem Cümlesi.....	9
1.3.1. Alt Problemler	9
1.4. Sayıtlılar	9
1.5. Sınırlılıklar	10
1.6. Tanımlar	10
2.İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	11
2.1. Yurt İçinde Yapılan İlgili Çalışmalar.....	11
2.2. Yurt Dışında Yapılan İlgili Çalışmalar	24
3.YÖNTEM.....	26
3.1. Araştırmanın Yöntemi	26
3.2. Çalışma Grubu	26
3.3. Verilerin Toplanması	26
3.4. Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi	26
4.BULGULAR VE TARTIŞMA	29

4.1. İlköğretim Türkçe, ortaöğretim dil ve anlatım ile edebiyat dersleri başarı puanları YGS Türkçe alt testi puanlarını ne düzeyde yordamaktadır?	29
4.2. İlköğretim ve ortaöğretim matematik dersleri başarı puanları YGS matematik alt testi puanlarını ne düzeyde yordamaktadır?	32
4.3. İlköğretim fen bilgisi ve ortaöğretim fen grubu dersleri başarı puanları YGS fen alt testi puanlarını ne düzeyde yordamaktadır?	36
4.4. İlköğretim ve ortaöğretim sosyal bilimler dersleri başarı puanları YGS sosyal bilimler alt testi puanlarını ne düzeyde yordamaktadır?	39
5.SONUÇLAR VE ÖNERİLER	43
5.1. Sonuçlar	43
5.2. Öneriler	47
5.2.1. Araştırmacılara Dönük Öneriler	47
5.2.2. Uygulamada Çalışanlara Öneriler.....	47
KAYNAKÇA	48
EKLER DİZİNİ	54
EK-1: Etik Kurulu İzin Muafiyet Formu.....	55
ÖZGEÇMİŞ	56

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1.1. YGS'deki Testler ve Kapsamları.....	6
Tablo 2.1. Çalışma Grubunu Oluşturan Öğrencilerin Cinsiyete ve Okullara Dağılımı	26
Tablo 4.1. Ortaokul Türkçe, Ortaöğretim Dil ve Anlatım ile Edebiyat Dersleri Yıl Sonu Başarı Puanları YGS Türkçe Alt Testi Puanları Arasındaki Korelasyonlar	29
Tablo 4.2. YGS Türkçe Alt Testini Yordamasına İlişkin Çoklu Bağlantı Kontrolü.....	30
Tablo 4.3. YGS Türkçe Alt Testi Regresyon Analizi Sonuçları	30
Tablo 4.4. Ortaokul Ve Ortaöğretim Matematik Dersleri Başarı Puanları YGS Matematik Alt Testi Puanları Arasındaki Korelasyonlar	32
Tablo 4.5. YGS Matematik Alt Testini Yordamasına İlişkin Çoklu Bağlantı Kontrolü.....	33
Tablo 4.6. YGS Matematik Regresyon Analizi Sonuçları	33
Tablo 4.7. Ortaokul Fen Bilgisi Ve Ortaöğretim Fen Grubu Dersleri Başarı Puanları YGS Fen Alt Testi Puanları Arasındaki Korelasyonlar	36
Tablo 4.8. YGS Fen Bilimleri Alt Testini Yordamasına İlişkin Çoklu Bağlantı Kontrolü.....	37
Tablo 4.9. YGS Fen Bilimleri Regresyon Analizi Sonuçları	37
Tablo 4.10. Ortaokul ve Ortaöğretim Sosyal Bilimler Dersleri Başarı Puanları YGS Sosyal Bilimler Alt Testi Puanları Arasındaki Korelasyonlar	40
Tablo 4.11. YGS Sosyal Bilimler Alt Testini Yordamasına İlişkin Çoklu Bağlantı Kontrolü.....	40
Tablo 4.12. YGS Sosyal Bilimler Regresyon Analizi Sonuçları	41

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

YGS: Yüksek Öğretime Geçiş Sınavı

LYS: Lisansüstü Yerleştirme Sınavı

ÖSYM: Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi

ÖSYS: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi

TEOG: Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sınavı

1. GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumuna, amacına, önemine, araştırmaya ilişkin sayıtlara, sınırlılıklara, tanımlara ve kısaltmalara yer verilmiştir.

1.1 PROBLEM DURUMU

İnsanoğlu çağlar boyunca doğayı keşfetmek ve yaşam kalitesini artırmak için çalışmaktadır. Böylece her gelen nesil bir önceki neslin bilgi birikiminden faydalanarak bu çabaya katkı sağlamaktadır. Bu bilgi birikimini sistemli bir şekilde aktarmanın yolu olarak okullar ve bu okullarda uygulanan eğitim sistemi geliştirilmiştir. Eğitim bireylerin davranışlarında istenilen değişiklikler gelmesini amaçlayan bir sistemdir (Turgut ve Baykul, 2012). Her ne kadar bu amaç tek hedef gibi görünse de olayın birden fazla boyutu olduğu aşikardır. Bunlar eğitimin sadece bireyi geliştirme değil aynı zamanda toplumsal, siyasal ve ekonomik işlevleri olarak karşımıza çıkar (Sönmez, 2010). Yirminci yüzyılın başları ve ortalarındaki eğitim anlayışında, yetişecek bireylerin dört işlem yapabilmesi, okuma ve yazma becerilerinin üst düzeyde olması, eğitim açısından yeterli sayılmıştır (Gürdal, 2000; Erdem, 2005). Ancak 1900'lerin sonlarına doğru yalnızca bu becerileri kazanmış bireyler, çağın artan taleplerine uyum sağlamakta zorluk çekmiş ve çağı yakalamada yetersiz kalmıştır (Karip ve Köksal, 1996; Saban, 2007). Bu neden ülkelerin eğitim politikalarında ve felsefelerinde değişiklikler yapılmasını zorunlu kılmıştır. Çünkü içinde bulunduğumuz yüzyıl bilgi ve teknoloji çağıdır. Bu değişimin aktarılması içinde eğitim felsefelerinin yeniden düzenlenmesine ihtiyaç duyulmuştur.

Yıldırım (1999)'a göre, eğitim bir ülkenin ekonomik, sosyal ve siyasi alanlarda ileriye dönük uzak hedeflerinin belirlenmesinde temel yapıtaşı niteliğindedir. Bir ülkenin gelişmişlik düzeyi o ülkede verilen eğitimin kalitesiyle paralellik göstermektedir.

Eğitim sisteminin dört temel ögesi vardır. Bunlar, hedef, içerik, öğrenme öğretme süreci, ölçme ve değerlendirmedir (Ertürk, 1984). Hedef ögesi; öğrenene kazandırılacak istenilen özellikleri, içerik ögesi; hedeflere uygun düşecek konular bütünü, öğrenme-öğretme süreç ögesi; hedeflere ulaşmak için öğrenme-öğretme yöntemlerin ve ölçme ve değerlendirme ögesi ise hedeflere ulaşılma düzeylerini göstermektedir (Demirel, 2004). Ölçme, varlık ya da olayların belli bir nitel veya

nicel özelliğe sahip oluş derecelerini belirleme işlemidir (Özçelik, 1998). Değerlendirme ise ölçme sonuçlarının bir ölçüt ya da ölçütler takımı ile karşılaştırarak birey ya da nesnelerin ölçülen özellikleri hakkında karar verme süreci olarak tanımlanmaktadır (Baykul, 2000). Kutlu (2003), bir eğitim sisteminin başarısı hakkında bilgi veren en önemli göstergenin öğrenci davranışları olduğunu belirtmektedir. Öğrenci başarısı aynı zamanda eğitim sisteminin de başarısıdır. Bir eğitim sistemi başarılı öğrenci yetiştirebildiği ölçüde başarılıdır. Ancak her başarı sistemin başarısı olarak yorumlanamayabilir. Başarı ölçümlerinin istendik özelliklere sahip olup olmadığına da bakmak gerekir. Başarı göstergelerindeki hata oranının azlığı ve hazırlanan ölçme araçlarının amaca hizmet edebilme dereceleri, eğitim sisteminin başarısını etkileyebilir. Bu nedenle başarı belirlemede kullanılan araçların özelliklerinin yeterli olması beklenir. Bir ölçme aracının güvenilirlik, geçerlik ve kullanılabilirlik özelliklerine sahip olması, bu araç ile yapılan ölçmelerin doğruluğunu artırır.

Bir ölçme sonucunun güvenilir olması, ölçme hatalarının önemsiz dereceye indirilmesiyle sağlanır (Turgut, 1997). Genellikle ölçme ile değerlendirme birbirine karıştırılır. Belki de bu karıştırma, çoğu kez, ölçme ile değerlendirmenin birlikte yapılmasından doğar.

Ölçme bir özelliğin düzeyini betimleme işlemidir. Değerlendirme ise bu özellik hakkında bir yargılama işlemidir. Elde edilen ölçümlerden bir anlam çıkarmak için söz konusu ölçümlerin bir ölçüt ile karşılaştırılması gerekir. Açıkça ifade edilmemiş olsa bile, her değer yargısı, kesinlikle, bir ölçme sonucu ile bir ölçütün karşılaştırılmasına dayanır (Tekin, 2007).

Ölçme işlemi yapılırken bazı özellikler doğrudan gözlenebilirken, bazı özellikler dolaylı olarak gözlenebilir. Örneğin, ağırlık uzunluk gibi kavramlar doğrudan, sıcaklık, zekâ gibi kavramlar ise dolaylı olarak ölçülebilir. Ölçülecek değişkenin doğrudan gözlenmesi sonucu yapılan ölçmeye temel ölçme (doğrudan ölçme) denir. Bu tür ölçmelerde dolaysız bir şekilde gözlem yapılabildiğinden, ölçülen değişkenler somuttur. Ölçülecek değişkenin doğrudan gözlenemediği durumlarda o değişkenin bir göstergesi olduğu düşünülen başka bir değişken yardımıyla ölçülmesine dolaylı ölçme denir.

Eğitimdeki ölçme sonuçlarının ölçek türleri sıralama ya da eşit aralıklıdır. Eğitimdeki ölçmelerde oranlı ölçekler yoktur. Davranışsal özelliklerle ilgili olarak ölçülen özelliğin her bölgesinde aynı büyüklükte kalacak birimlere yaklaşılabilmekle birlikte bu özellikler için yokluk gösteren başlangıç noktası bulmada bazı güçlüklerle karşılaşmaktadır. Davranışsal özelliklerin ölçülmesinde kullanılmak üzere çeşitli matematiksel modeller veya ölçekleme yaklaşımlarından yararlanarak oranlı ölçekler geliştirme çabaları sürmektedir. Ancak bu çabalar, günümüze değin yaygın kullanıma sahip oranlı ölçekler ortaya koyamamıştır (Özçelik, 1981).

Sınavlar dönem veya ünite başında hazır bulunuşluk düzeyini belirleme amacıyla yapılabileceği gibi dönem sonunda öğrenme düzeylerini belirlemek amacıyla da yapılır. Ayrıca eğitim süreci içerisinde öğrenme eksikliklerini belirlemek için de sınavlara başvurulur. Bir üst eğitim düzeyine geçişte, seçme amacıyla da sınavlar yapılmaktadır. Ülkemizde temel eğitim (ilkokul, ortaokul ve lise) 12 yıl zorunludur. Zorunlu eğitim içerisinde ilkokula ve ortaokulda kayıtlar, özel okullar hariç, adrese dayalı nüfus kayıt sistemine göre öğrencinin evine en yakın okula yapılmaktadır.

Eğitimin kalitesinin ölçülmesinde sınavlar çok sıklıkla kullanılmaktadır. Öğrenci başarılarının izlenilmesi ve değerlendirilmesi sonucu birçok kararlar alınabilmektedir. Bu değerlendirmeler ulusal ve uluslar arası düzeyde olmaktadır. Öğrenme düzeylerinin belirlenmesine yönelik olarak izleme ve değerlendirme sınavları da yapılmaktadır. Bu uygulamalar okullar, ilçeler ve iller düzeylerinde yapılmakla beraber, ulusal düzeylerde de rutin aralıklarla yapılmaktadır. Öğrenci Başarıları Belirleme Sınavları (ÖBBS) Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ilköğretim ve ortaöğretim düzeylerinde yapılmıştır. Uluslararası düzeylerde yapılan PISA, TIMSS ve PIRLS gibi tarama sınavlarına da ülkemiz katılmaktadır. Bu sınav sonuçlarına göre ülkemizdeki eğitim programlarının güncellenmesi, ülkelere göre öğrenci özelliklerinin karşılaştırılması gibi değerlendirmeler yapılabilmektedir. Uluslararası yapılan sınavlar üzerinde farklı araştırmacılar da çalışmalar yapmaktadırlar.

Aydın ve diğerleri (2012) tarafından yapılan bir çalışmada PISA sonuçları bağlamında Türkiye ve en başarılı beş ülkenin (Finlandiya, Kore, Hollanda, Japonya ve Kanada) sosyoekonomik ve sosyokültürel değişkenler açısından matematik başarı düzeylerini karşılaştırmışlardır. Araştırmada, PISA sonuçlarındaki

başarısızlığın nedeni olarak, Türk Eğitim Sistemi gösterilmektedir. Dünya Bankası Eğitim Raporu'na göre (2006) Türk Eğitim Sisteminin, çok az oranda öğrenciyi iyi eğitmekte olduğu belirtilmektedir. Ayrıca raporda eğitim sisteminin en temel amaçları arasında yer alan etkin düşünme, algılama ve problem çözme yeteneklerini geliştirmede yetersiz olduğu belirtilmektedir. Bu nedenle milli eğitimin temel öğelerini kazandırmaya yönelik eğitim faaliyetlerinin gözden geçirilmesi ihtiyacı olduğu belirtilmektedir.

Ulusal düzeyde yapılan değerlendirmelerin bir çoğu üst eğitim düzeyine öğrenci seçmek amacıyla yapılmaktadır. Örneğin temel eğitimden ortaöğretime geçişte son olarak kullanılan sistem "Temel Eğitimden Orta Öğretime Geçiş Sistemi" (TEOG) kullanılmaktadır. Ortaöğretimden yükseköğretime geçişte de "Yüksek Öğretime Geçiş Sınavı" (YGS) ve "Lisans Yerleştirme Sınavı" (LYS) kullanılmaktadır.

Ortaöğretim zorunlu olmakla beraber öğrenci seçimi seçme sınavı ile yapılmaktadır. İlk defa 2013-2014 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlanan temel eğitimden ortaöğretime geçiş sisteminde (TEOG), matematik, Türkçe ve fen bilgisi derslerinin ikinci sınavları ile din kültürü ve ahlâk bilgisi, T.C. inkılâp tarihi ve Atatürkçülük ve yabancı dil derslerinin birinci sınavları ortak sınav olarak yapılmaktadır. Yerleştirmeye esas puan olarak ortak sınavlardan alınan puanların yüzde yetmiş ile altı, yedi ve sekizinci sınıf not ortalamalarının yüzde otuzu alınacaktır. Böylece öğrencilerin ortaöğretimde kayıt yaptıracakları lise türüne yerleşme puanları elde edilecektir.

Yükseköğretime geçişte günümüze kadar farklı seçme sistemleri uygulanmıştır. Üniversiteye öğrenci seçiminde ilk uygulamalar üniversitelerin kendilerine bırakılmıştır. Daha sonra merkezi sınavlar yapılarak yerleştirmeler tek merkezden yapılmaya başlanmıştır. Bu amaçla 1974'te ÜSYM kurulmuş ve halen bu görevi Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) yürütmektedir. Farklı dönemlerde öğrenci seçme süreci tek ve iki aşamalı olarak yapılmıştır. Halen iki aşamalı olarak yapılan sınav uygulaması dersler bazında çok sınavla yapılmaktadır.

Yapılan bu seçme sınavlarının amacı, öğrencinin bir üst öğrenime devam ederken geçiş yapacağı bölümü belirlemek ve sınava katılan adaylar arasından en iyi olanlar ile yeterli niteliğe sahip olanları seçmektir. Sınavların, amaçlarını

gerçekleştirebilmesi için bazı özelliklere sahip olması gerekir. Bu özellikler arasında en önemlileri, uygulanan ölçme aracının geçerliği, güvenilirliği ve kullanışlılığıdır. ÖSYM tarafından hazırlanan YGS sınavı testleri de bir seçme sınavında kullanılan birer ölçme aracı olduğundan bunların da yukarıda belirtilen özelliklere sahip olmaları beklenir (Turgut ve Baykul, 2010). Bu özellikler aşağıda açıklanmıştır.

Turgut ve Baykul (2010) güvenilirliği, ölçme sonuçlarının tesadüfî hatalardan arınıklık derecesi, geçerliği ise bir ölçme aracının hangi özellik ya da özellikleri ölçmeyi amaçladıysa, başka özelliklerle karıştırmadan, o özelliği ölçebilme derecesi olarak tanımlamaktadır. Başka bir anlatımla geçerlik, ölçme aracının geliştirilme amacına hizmet etme derecesidir (Tekin, 2007).

Üç çeşit geçerlik türü vardır; kapsam geçerliği, yapı geçerliği ve ölçüt bağıntılı geçerliktir. Ölçüt bağıntılı geçerlik, ölçüt ölçüleri elde edilmiş zamanına göre uygunluk hem zaman geçerliği ve yordama geçerliği olmak üzere ikiye ayrılmaktadır (Aiken, 1971; Crocker ve Algina, 1986; Anastasi, 1988; Baykul, 2000; Tekin, 2007). Test geliştiriciler, testin geliştirme amaçlarına uygun güvenilirlik ve geçerlik belirleme yollarını kullanmaktadırlar. Seçme ve yerleştirme sınavlarındaki en önemli geçerlik türü yordama geçerliğidir (Crocker ve Algina, 1986; Baykul, 2000).

Eğitimde önemli kararlara dayanak olan seçme sınavlarının geçerlik kanıtlarından biri, bu sınavların öğrencilerin gelecekteki başarılarını yordama gücüdür. Diğerleri ise sınavın, sınava giren öğrencilerin önceki öğrenmeleriyle olan ilişki düzeyidir (Aiken, 1971). Yordama, eldeki bilgiler ışığında gelecek ile ilgili tahminde bulunmaktır. İstatistiksel açıdan bakıldığında ise yordama, istatistiksel teknikler kullanılarak ve bilinenlerden yararlanarak bilinmeyen durumlar hakkında yapılan geleceğe yönelik tahminlerde bulunma işlemidir (Arıcı, 2001).

Yordama geçerliği testin bireylerin ileride devam edeceği eğitim programı ya da işteki başarısını tahmin etmedeki isabetlilik derecesini gösteren geçerliktir. Yordama geçerliği çalışmaları, karar verilmeden önce elde edilen test puanları ile karar verildikten sonra elde edilen ölçüt puanları arasındaki ilişkiyi belirlemek için kullanılmaktadır. Dolayısıyla testten yüksek puan alan bireylerin işte ya da belirli bir eğitim programında başarılı olacağı, testten düşük puan alanların ise başarılı olamayacağı yorumu yapılır. Bireyin gelecekte ne kadar iyi performans göstereceği

bilinemez; ancak iyi bir test doğru yordama yapılmasına olanak verir. Sonuç olarak test puanları ile ölçüt puanları arasındaki ilişki, seçme ve yerleştirme kararlarının geçerliğinin bir ölçüsü olarak kullanılır (Thorndike, 1982).

Verilen tanımlardan da anlaşılacağı gibi yordama geçerliği iki değişken arasındaki ilişki ile açıklanmaktadır. Hazırlanan bir testin yordama geçerliği ise test puanları ile bu test puanlarına ölçüt olabilecek başka başarı ölçüsü arasındaki korelasyon ile bulunabilir. Bunlardan birincisine yordayıcı puan, ikincisine ise ölçüt puan adı verilir.

Bu araştırmada, öğrencilerin YGS (Yüksek Öğretime Geçiş Sınavı) puanlarını yordadığı düşünülen; ortaokul başarı puanları ve lise başarı puanları birer yordayıcı değişken olarak ele alınmıştır. Bu değişkenlerin, YGS (Yüksek Öğretime Geçiş Sınavı) puanlarını ne derece yordadığının belirlenmesi ise araştırmanın temel problemini oluşturmaktadır. Araştırma da 2013 yılı YGS'deki alt testlerin ham puanları da ölçüt olarak kabul edilmiştir.

YÜKSEKÖĞRETİME GEÇİŞ SINAVI (YGS)

Türkiye'de yüksek öğretim geçişle ilgili günümüze kadar farklı birçok uygulamanın yapıldığı görülmektedir. 2010 yılından buyana üniversiteye girişte iki aşamalı bir model uygulanmaya başlanmıştır. Birinci aşamada YGS (Yüksek Öğretime Giriş Sınavı), ikinci aşamada ise LYS (Lisans Yerleştirme Sınavı) uygulanmaktadır. Birinci aşama olan YGS tek oturumda, ikinci aşama olan LYS ise beş ayrı oturumda yapılmaktadır.

YGS Türkçe, Sosyal Bilimler, Temel Matematik ve Fen Bilimleri alt testlerinden oluşmaktadır. Bu testlerdeki ölçülen özellikler derslere göre ortaöğretimdeki farklı sınıf düzeylerinden sorulmaktadır.

YGS'de uygulanan testlerin kapsamaları Tablo 1.1' de verilmiştir.

Tablo 1.1. YGS'deki Testler ve Kapsamları

Test	Testin Kapsamı	Soru Sayısı
Türkçe Testi	Türkçeyi kullanma gücü ile ilgili sorular	40
Sosyal Bilimler Testi	Sosyal Bilimlerdeki temel kavram ve ilkelerle düşünmeye dayalı sorular Tarih Coğrafya Felsefe Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (veya ilave Felsefe soruları)	15 12 8 5
Temel Matematik Testi	Matematiksel ilişkilerden yararlanma gücü ile ilgili sorular	40

Fen Bilimleri Testi	Fen bilimlerindeki temel kavram ve ilkelerle düşünmeye dayalı sorular	
	Fizik	14
	Kimya	13
	Biyoloji	13
TOPLAM		160

(Kaynak: <http://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2013/OSYS/2013OSYSISTEMKILAVUZU%2021%2003%202013.pdf> adresinden 05.04.2014 tarihinde alınmıştır)

Tablo 1.1 incelendiğinde, YGS'deki testlerin kapsamıyla ilgili 40 Türkçe sorusunun okuduğunu anlama ve dil bilgisi, sosyal bilimler testindeki 40 sorunun tarih, coğrafya, felsefe ve din kültürü ve ahlak bilgisi sorularından oluştuğu, matematik testindeki 40 sorunun 7 tanesinin geometri, 33 tanesinin temel matematik sorularında oluştuğu görülmektedir. Fen bilimleri testindeki 40 soru ise fizik, kimya ve biyoloji alanlarını kapsamaktadır.

Tablo 1.1 deki derslerle ilgili okullarda öğrencilere bir çok sınav yapılmaktadır. Yapılan bu sınavların amacı; öğrencilerin eksik öğrenmelerini belirlemek ve onları bir üst öğrenim düzeyine çıkacak yeterlikte olup olmadığıyla ilgili bir yordama yapmamızı sağlamaktır. Aynı zamanda ortaöğretim başarı puanı öğrencilerin üniversiteye giriş puanları hesaplanırken önemli etkidir. ÖSYM'nin de amacı ortaöğretimden mezun olmuş büyük kitleler arasından başarılı olabilme kapasitesi en yüksek olan bireyleri seçmek ve bir yükseköğretim kurumuna yerleştirmektir. Çünkü ülkemizde ortaöğretimden mezun olan ve yüksek öğretime devam etmek isteyen öğrenci sayısına oranla üniversite kontenjanları yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle yükseköğretime geçişte bir sınav uygulanmaktadır. Ülkemizin ve bireylerin geleceğini belirlemede en önemli aşama olan yükseköğretime giriş sınavlarının geçerliliği önemli bir sorundur. Çünkü yapılan sınavın en önemli özelliği gelecekte başarılı olacağına inanılan bireylerin bir üst öğrenime devam etmesini sağlamaktır. Öğrencilerin üniversite giriş sınavına kadar ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde bir çok sınava girip mezun oldukları düşünülürken bu aşamaları başarıyla geçen öğrencilerin sınavda da başarılı olması gerektiği düşünülmektedir. Yükseköğretime geçiş sınavının öğrencilerin geçmişteki başarılarını yordaması beklenen bir durumdur. YGS de çıkan soruların konulara göre dağılımları incelendiğinde başlangıç düzeyde ilköğretim ve ortaöğretim müfredatından sorular sorulduğu açıktır. Bu sorularla ilgili öğrenciler zaten okullarında bir takım sınavlara girmiş ve başarılı olmuşlar ve mezun olarak YGS'ye girmeye hak kazanmışlardır. İyi bir eğitim

sisteminde okullardaki derslerle ilgili başarı puanlarının seçme sınavlarını yordaması sistemin etkililiği açısından önemlidir. Bunun gereği olarak, öğrencilerin yükseköğretim sınav sonuçlarına ortaöğretimdeki başarı puanları eklenerek üniversiteye yerleştirme puanları hesaplanmaktadır. Ayrıca ülkemizde uygulanan sarmal eğitim modeli ile dersler bazında öğrenciler ortaokul düzeyinde de, ortaöğretim müfredatıyla benzer konuları işlemektedir. Eğitim sistemimizin sarmal yapısı düşünüldüğünde ilköğretimden başarıyla mezun olan bir öğrencinin ilgili derslerinin başarı puanlarının üniversiteye giriş sınavında ilk aşama olan YGS alt testlerindeki ham puanlarını ne derece yordadığının bilinmesi önemli bir ihtiyaçtır. Aynı zamanda ortaöğretim düzeyinde de ilgili derslerin başarı puanlarının YGS alt testlerinin ham puanlarını ne kadar yordadığının bilinmesi eğitim sistemimizin sarmal yapısının ne kadar etkili olduğunu görmemiz açısından önemlidir.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Üniversiteye giriş sınavının geleceği belirlemedeki en önemli faktör olduğu ülkemizde temelde ilköğretim ve üniversiteye yerleştirme puanına eklenen ortaöğretim başarı puanı da belirleyici bir faktör olmaktadır. Eğitim müfredatımızın sarmal bir yapıda olduğu düşünüldüğünde ilköğretimden başarılı bir şekilde mezun olan bir öğrencinin ortaöğretimde, ortaöğretimden başarı bir şekilde mezun olan bir öğrencinin de üniversite giriş sınavında ve yüksek öğretimde başarılı olması beklenen bir durumdur. Eğitim müfredatımızdaki sarmal yapı düşünüldüğünde, ortaokuldaki ilgili derslerin başarı puanlarının öğrencinin gelecekte gireceği yüksek öğretime girişteki birinci aşama sınavı olan YGS yi yordaması beklenen bir durumdur. Üniversiteye giriş puanına eklenerek yerleştirme puanını oluşturan ortaöğretim başarı puanı düşünüldüğünde, ortaöğretimdeki ilgili derslerin başarı puanlarının YGS alt testi ham puanlarının ne ölçüde yordadığının bilinmesi eğitim sistemimizin geri dönüşü ve bütünlüğü açısından önemlidir. Özellikle eğitim müfredatımızdaki sarmal yapı düşünüldüğünde, aynı öğrencinin ortaokul ve lise yılları boyunca ilgili derslerdeki başarı puanlarının boylamsal olarak izlenip, bu başarının üniversiteye giriş sınavının birinci aşaması olan YGS alt testi ham puanlarını yordama gücüyle ilgili elde edilen bulgular eğitim sistemimize sağlayacağı geri dönüş açısından önemlidir. Yükseköğretime geçiş sınavı alt testlerinde sorulan sorular ortaokul ve lise müfredatı konularını kapsamaktadır.

Ancak literatür incelendiğinde ortaokul başarı puanlarının YGS'yi yordamasıyla ilgili herhangi bir çalışmaya rastlanmaması ve aynı öğrenciye ait ilgili derslerin başarı puanlarına ulaşılması bu araştırmanın yapılmasına olanak sağlamıştır. Bu sebepten hareketle yapılan bu araştırmada, ilköğretim ve ortaöğretim deki ilgili derslerin yıl sonu başarı puanlarının YGS'nin alt testi ham puanlarını ne derecede yordadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Bu bilgiler ışığında, araştırmanın problem cümlesi aşağıdaki gibi tanımlanmıştır.

1.3. Problem Cümlesi:

İlköğretim ve ortaöğretimdeki ilgili derslerin yıl sonu başarı puanları, Yükseköğretime Geçiş Sınavı (YGS) alt testleri ham puanlarını ne düzeyde yordamaktadır?

1.3.1. Alt Problemler:

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır:

1. Ortaokul 7-8. sınıflar Türkçe, ortaöğretim dil ve anlatım ile edebiyat dersleri yıl sonu başarı puanları YGS Türkçe alt testi ham puanlarını ne düzeyde yordamaktadır?
2. Ortaokul 7-8. sınıflar matematik ve ortaöğretim matematik dersleri yıl sonu başarı puanları YGS matematik alt testi ham puanlarını ne düzeyde yordamaktadır?
3. Ortaokul 7-8. sınıflar fen bilgisi ve ortaöğretim fen grubu dersleri yıl sonu başarı puanları YGS fen alt testi ham puanlarını ne düzeyde yordamaktadır?
4. Ortaokul 7-8. sınıflar ve ortaöğretim sosyal bilimler dersleri yıl sonu başarı puanları YGS sosyal bilimler alt testi ham puanlarını ne düzeyde yordamaktadır?

1.4. Sayıtlar:

1. Farklı okul türündeki başarı puanlarının eşdeğer olduğu kabul edilmiştir.
2. Farklı öğretmenler tarafından verilen aynı başarı puanının eşdeğer olduğu kabul edilmiştir.
3. Farklı ortamlarda yapılan sınavların öğrenci başarılarına etkisinin değişmediği kabul edilmiştir.

4. Türkçe okuduğunu anlama başarısının matematik, fen bilimleri ve sosyal bilimler alt testlerindeki başarıyı etkilemediği kabul edilmiştir.

1.5. Sınırlılıklar:

1. Araştırma 2013 yılı YGS verileri ile sınırlıdır.
2. Araştırma Ankara ili Altındağ ilçesindeki üç Anadolu lisesindeki öğrencilerin verileri ile sınırlıdır.
3. İlköğretim başarı ölçütleri yedinci ve sekizinci sınıf Türkçe, matematik, fen ve teknoloji ile sosyal bilgiler dersleri yıl sonu ortalamalarıyla ve ortaöğretim başarı ölçütleri dokuzuncu, onuncu, onbirinci ve onikinci sınıf Türkçe, matematik, fen ve teknoloji ile sosyal bilgiler dersleri yılsonu ortalamalarıyla sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Yıl Sonu Başarı Puanı: Öğrencilerin o eğitim-öğretim yılına ait birinci dönem ve ikinci dönem başarı puanlarının aritmetik ortalamasıdır.

YGS Türkçe alt testi: YGS'de yer alan Türkçe dersine ait 40 soruyu ifade eder.

YGS Sosyal Bilgiler alt testi: YGS'de yer alan 15 adet tarih, 12 adet coğrafya, 8 adet felsefe ve 5 adet din kültürü ve ahlak bilgisi dersine ait soruları ifade eder.

YGS Matematik alt testi: YGS'de yer alan matematik dersine ait 40 soruyu ifade eder.

YGS Fen Bilimleri alt testi: YGS'de yer alan 14 adet Fizik, 13 adet Kimya, 13 adet Biyoloji dersine ait soruları ifade eder.

2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde alan yazında yapılmış olan yurt içi ve yurt dışı çalışmalara yer verilmiştir.

2.1. Yurt İçinde Yapılan İlgili Çalışmalar

Bu bölümde Yıldırım (1972), Onay (1972), Akhun (1980), Oral (1985) ve Aşkar (1985) yılında yapmış olduğu çalışmalar incelenmiş ancak 1989 ve sonrası çalışmalardan detaylı olarak bahsedilmiştir.

Kutlu (1989), yapmış olduğu çalışmada 1987-Eylül döneminde uygulanan Tıpta Uzmanlık Eğitimi Giriş Sınavına katılan adayların, tıp fakültesi başarı ölçüleri ile, Tıpta Uzmanlık Eğitimi Giriş Sınavı puanları arasında nasıl bir ilişkinin (korelasyon) olduğunu bulmuştur. Araştırmaya Ankara'da bulunan Hacettepe üniversitesi Tıp Fakültesi ve Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni 1985, 1986 ve 1987 yıllarında bitirerek 1987-Eylül döneminde uygulanan Tıpta Uzmanlık Eğitimi Giriş Sınavına katılan adayların verileri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre, tıp fakültesi başarı ölçüleri ile tıp uzmanlık eğitimi giriş sınavı puanlarından hesaplanan, korelasyonların, temel tıp bilimlerinde 0.07 ile 0.67 arasında, klinik tıp bilimlerinde ise -0.13 ile 0.55 arasında değişen değerler aldığını göstermektedir. Elde edilen bu korelasyonlardan başarı ölçüleriyle sınav puanları arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tıp fakültelerindeki başarı ölçüleri ile tıpta uzmanlık eğitimi giriş sınavı puanları arasında bulunmuş kanonik korelasyonlar 0.64 ile 0.76 arasında değişen değerler almıştır. Bu durum başarı ölçülerinde yansıyan zihinsel faktörlerle, sınav puanlarında yansıyan zihinsel faktörler bakımından önemli ölçüde benzerlikler bulunduğunu göstermektedir.

Gelbal (1989) yapmış olduğu çalışmada; ÖZ-DE-BİR'in hazırladığı 1988 Öğrenci Seçme Deneme Sınavı ile ÖSYM'nin hazırladığı ÖSS arasında öğrenci başarıları yönünden nasıl bir ilişki bulunduğunu, bu iki sınavdan hangisinin daha güvenilir olduğunu ve ÖYS puanlarını daha iyi yordadığını araştırmıştır. Sonuç olarak; deneme sınavının sözel ve sayısal bölümleri ile ÖSS'nin sözel ve sayısal bölümlerinin ortalama güçlük dereceleri aralarında anlamlı fark olmadığını, deneme sınavının sayısal bölümleri ile ÖSS'nin sayısal bölümleri arasındaki farkın anlamlı olmadığını, sözel bölümler arasında ise farkın anlamlı çıktığı sonucuna varmıştır. 0,05

anlamlılık düzeyinde deneme sınavı sözel ve sayısal bölümleri ile ÖSS'nin aynı bölümleri arasındaki ilişkiler anlamlı bulunmuştur. Her iki sınavın KR-21 güvenilirlikleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür. ÖYS'deki alt testleri yordamada deneme sınavının alt bölümleri ile ÖSS'nin alt bölümleri arasında 0,05 anlamlılık düzeyinde, sadece sözel bölümlerin Türkçe alt testini yordamada anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur.

Tavşancıl (1989) araştırmasında 1984-1985 öğretim yılında Ankara Üniversitesinin çeşitli bölümlerine kayıt yaptırmış ve öğrenim gören toplam 944 öğrenci oluşturmaktadır. Bu araştırmada öğrencilerin mezun oldukları lise tür ve koluna göre akademik başarı karşılaştırmaları bölümler düzeyinde; söz konusu her bir bilim alanında birden fazla fakülte olduğunda bölümler birleştirilerek fakülte; son olarak da bölüm ve/veya fakülteler birleştirilerek bilim alanları düzeyinde yapılmıştır. Araştırmada kontrol edilen değişkenlerden biri olan lise not ortalamaları (LNO) öğrencilerin kişisel dosyalarındaki diplomalarından alınmıştır. Yine araştırmada kontrol edilen değişken olarak kullanılan öğrenci yerleştirme sınavı puanları (ÖYSP) ve bağımsız değişken olarak kullanılan öğrencilerin mezun oldukları lise tür ve kolları, ayrıca geldikleri bölge, öğretim durumları ve yerleştirildikleri yükseköğretim kurumunu tercih sıraları ile ilgili bilgiler de 1984 ÖSYM kazanan adaylar listelerinden elde edilmiştir. Bu iki değişken tek başına ve birlikte kontrol edilerek, mezun olunan lise tür ve kolunun akademik başarıya etkisinin daha net olarak saptanması, diğer bir deyişle bu değişkenlerin etkileri yok edilerek mezun olunan lise tür ve koluna göre öğrencilerin dört bilim alanının her birinde akademik başarı farklılıklarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Tüm bölüm, Fakülte ve bilim alanı düzeyinde yapılan karşılaştırmalarda, iki bölüm hariç hepsinde, LNO kontrol edildiğinde karşılaştırılan grupların akademik başarı ortalamalarının değiştiği; ÖYSP kontrol edildiğinde ise bir bölümün dışında, varyans analizinde elde edilen ortalamalardan pek farklılık göstermediği saptanmıştır. LNO ve ÖYSP birlikte kontrol edildiğinde ise, genellikle LNO tek başına kontrol edildiğiyle hemen hemen aynı sonuçlar elde edilmiştir. Yapılan onbeş karşılaştırmanın onbirinde, LNO ile akademik başarı arasındaki korelasyon katsayısı manidar bulunmuş; ÖYSP ile akademik başarı arasında hesaplanan onbeş korelasyon katsayısından bir tanesinin pozitif ve manidar, üç tanesinin negatif olduğu belirlenmiştir.

Demirok (1990) araştırmasında, öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS), Öğrenci Yerleştirme Sınavı (ÖYS) puanları ve ortaöğretimde ki başarı ile 1988-89 Eğitim- Öğretim Yılı'nda EÖD, EPÖ ve EPH anabilim dallarının ikinci sınıflarındaki öğrencilerin bu anabilim dallarındaki başarıları arasında nasıl bir ilişki olduğunu saptamaya yönelmiştir. Ayrıca öğrencilerin bu anabilim dallarındaki başarıları arasında anlamlı farklar bulunup bulunmadığına da bakılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular aşağıda özetlenmiştir. ÖSS ile üniversitedeki başarılar arasındaki korelasyonlar, 1., 2., 3., 4. sönestrelere için ve genel akademik ortalama için hesaplanmış, bu iki değişken arasındaki korelasyonlardan hiçbirisi anabilim dallarına göre 0,05 düzeyinde anlamlı bulunmamıştır. ÖYS TM, TS, S puanları ile üniversitedeki başarı arasındaki korelasyonlarda hesaplanmış, bu korelasyonlardan TM puan türü ile EPÖ anabilim dalındaki başarı arasında olanı 0,05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur. ÖYS puanları ile EÖD, EPÖ ve EPH anabilim dallarındaki başarı arasındaki korelasyonlara her sönestre için ayrı ayrı bakılmış, bu korelasyonlardan, TM puan türü ile EPÖ anabilim dalının 2. sönestresindeki başarı arasındaki ve TS puan türü ile EÖD anabilim dalının 2. sönestresindeki başarı arasındakiler 0,05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Lise ve dengi okul başarısı ile ÖSS puanları arasındaki korelasyonlar ise hiç bir anabilim dalı için 0,05 düzeyinde anlamlı bulunmamıştır.

Tezbaşaran (1991) araştırmasında, Türkiye'deki öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı Sisteminde 1987 yılında yapılan değişikliklerden sonra sınavın amacına hizmet etmesi yönünde beklenen değişmelerin ne ölçüde gerçekleştiğini bulmaya çalışmıştır. Bu amaçla 1983-1989 yılları arasında, ÖYS testlerine ait madde güçlüğü ve güvenilirlik katsayıları, madde ayırıcılığı dağılımları ile testlerdeki mutlak başarı yüzdeleri ve yordama gücü, adayların tercihlerinde ortaya çıkan değişmeler, sınavı tekrarlama oranları incelenmiştir. ÖYS testlerine ait güvenilirlik katsayılarının 1983-1989 yılları arasında 0.86-0.96; 1987 öncesinde 0.86-0.93; 1987 ve sonrasında ise 0.91-0.96 arasında değiştiği; 1987 ve sonrasında, beklendiği gibi, ÖYS testlerinin güvenilirliklerinde yükselme olduğu görölmüştür. ÖYS testlerinin madde ayırıcılığı bakımından genel olarak seçme amaçlarına uygun olduğu, 1987 ve sonrasında, beklendiği gibi, maddelerin vasat ayırıcılık gücünde artış olduğu görölmüştür. Araştırmada kapsanan yükseköğretim programlarına 1983-1989 yıllarında

yerleştirilen adayların, yerleşmelerine esas olan puan türünün hesaplanmasında büyük ağırlık alan testteki mutlak başarı yüzdeleri ve bunların ortalamaları hesaplanmıştır. İncelemeler sonucunda, beklendiği gibi, 1987 ve sonrasında, öncesine göre, yükseköğretim programlarına ÖYS testlerinde daha başarılı olan adayların yerleştirilmeye başlandığı görülmüştür. 1987 yılında ÖYS'de kullanılan yordayıcılar ile üniversite birinci sınıf başarısının yordanmasıyla ilgili olarak, 35 yükseköğretim programı 14 gruba ayrılarak incelenmiştir. Bu programlara yerleştirilen tüm adayların birinci yıl derslerinden aldıkları notlardan yıl sonu başarı ortalamaları hesaplanmıştır. Sonuçlar, 1987 ve sonrasında beklendiği gibi, öncesine göre, sayısal alanda güçlü adayların daha çok bu alanla, sözel alanda güçlü adayların da daha çok sözel alanla tutarlı tercihler yapmaya başladıklarını göstermiştir. 1983-1989 yıllarında yükseköğretim programlarına yerleştirilen tüm adayların, ilk yerleştikleri yılı izleyen yıllardaki sınavı tekrarlama oranları hesaplanmıştır. 1987 ve sonrasında, genel olarak, sınavı tekrarlama oranlarının beklendiği gibi düşmediği görülmüştür.

Tunay (1992), çalışmasında, lise son sınıf öğrencilerinin okul kurs programını ya da özel dersane kurs programını tercih etmelerinde etkin olan ve öğrencilerin kişisel durumlarından ve her iki kurs programının yeterlik ve eksiklerinden kaynaklanan faktörlere ilişkin sonuçlar bulunmaya çalışılmıştır. Veri toplamak amacıyla bir "Öğrenci Anketi" ve bir "Gözlem ve İnceleme Formu" geliştirilmiştir. Anket, öğrencilere uygulanmış ve form, yetkililerin verdikleri bilgilere göre doldurulmuştur. Elde edilen bulguların ışığında řu yargılara ulaşılmıştır. Özel dersane kurs öğrencileri lehine olmak üzere, özel dersane ve okul kurs öğrencilerinin sosyo-kültürel ve sosyo ekonomik düzeyleri arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır. Özel dersane ve okul kurs programlarında boyutlar bakımından önemli eksiklikler bulunmaktadır. Özel dersane kurs programları, okul kurs programları ile karşılaştırıldığında, özellikle ÖSYS sistemine daha uygun olması nedeniyle daha fazla öğrenci başarısını arttırıcı niteliğe sahiptir. Her iki kurs programının hemen hemen tüm boyutları öğrenciler tarafından genelde yetersiz olarak değerlendirilmiştir. Bu nedenle öğrencilerin amaçlarına yönelik ihtiyaçlarını karşılamada beklenen yeterliliğe sahip olmadığı anlaşılmaktadır. Özel dersane ve

okul kurs programı hem erkek hem de kız öğrenciler tarafından tercih edilmekle birlikte okul kurs programını, daha çok kız öğrenciler tercih etmektedir.

Karakaş (1998), araştırmasında eğitimde ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı'ndaki öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki ders başarıları, ÖYS puanları ile bu anabilim dalındaki akademik başarıları arasındaki ilişkileri ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme (EÖD) Anabilim Dalı'nda 1993-1994, 1994-1995, 1995-1996 ve 1996-1997 öğretim yıllarında alınan 81 öğrencinin ortaöğretim okullarındaki ders başarıları, ÖYS puanları ve yükseköğretimdeki akademik başarıları ile sınırlandırılmıştır. Verilerin analiz aşamasında, ortaöğretim ders başarıları, ÖYS puanları ve Yükseköğretim akademik başarıları arasında ilişkilerin hesaplanmasında Matematik, Türkçe ve Sosyal Bilimler adı altında 3 ayrı ders grubu için Pearson momentler çarpım korelasyon katsayısı tekniği kullanılmıştır. Bulunan korelasyon katsayılarının sıfırdan manidar derecede farklı olup olmadıkları "t" testi ile test edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; Ortaöğretim okullarındaki Matematik, Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, İnkılap Tarihi, Coğrafya, Psikoloji, Sosyoloji, Felsefe ders başarıları ile ÖYS Matematik, Türkçe, Sosyal Bilimler Alt Test puanları arasında 0.05 düzeyinde manidar bir ilişki bulunmamıştır. Ancak, öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki Türk Dili ve Edebiyatı ders başarıları ile yükseköğretimdeki Türk Dili derslerine ilişkin başarıları arasında 0.05 düzeyinde manidar bir ilişki bulunmuştur. Ortaöğretim okul programlarının birbirinden farklı olması ve ders başarısını değerlendirmede, değerlendirmeciler arasındaki farklılıklar nedeniyle elde edilen başarı notlarının güvenilirliğinin düşük olması da korelasyonların düşük çıkmasının sebep olabileceğini belirtmiştir.

Doğan (1999) araştırmasında, Dersane Deneme Sınavları (DDS) ile Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) ve öğrenci Yerleştirme Sınavı (ÖYS) arasındaki ilişkiye ile Dersane Deneme Sınavlarının yordama güçlerini araştırmıştır. Örneklem alınan dersaneler ve analizlerin yürütüldüğü dersane öğrencileri random olarak belirlenmiştir. Seçilen öğrencilere ait DDS ağırlıklı puanları toplanmış ve aynı öğrencilerin ÖSS ve ÖYS sonuçları internetteki ÖSYM WEB sayfasından alınmıştır. Elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılmış, düzenlenerek basit doğrusal regresyon analizleri tamamlanmıştır. Analizler sonucunda, DDS'nin ağırlıklı puanlarıyla ÖSS ve ÖYS'nin

ağırlıklı puanları arasında kurulan tüm denklemlerin uygun ve doğrusal olduğu görülmüştür. DDS'nin ağırlıklı puanlarıyla ÖSS ve ÖYS'nin ağırlıklı puanları arasında hesaplanan korelasyonların, F istatistiklerinin, t istatistiklerinin $\alpha=0.01$ düzeyinde manidar olduğu görülmüştür. DDS'nin ÖSS'yi yordama gücü en düşük sözel ağırlıklı puanlar için olmak üzere .79 en yüksek sayısal ağırlıklı puanlar için olmak üzere .93 olarak bulunmuştur. DDS'nin ÖYS'yi yordama gücü en düşük Türkçe - sosyal ağırlıklı puanlar için olmak üzere .72, en yüksek matematik ağırlıklı puanlar için olmak üzere .90 olarak bulunmuştur. DDS'nin ağırlıklı puanlarının ÖSS ve ÖYS'nin ağırlıklı puanlarını yordama güçlerinin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Erdoğdu (1999), yaptığı çalışmada, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesinin dört ayrı bölümünden 1996-1997 öğretim yılı sonunda mezun olanların ÖSS ve ÖYS puanları ile üniversitedeki başarıları arasındaki ilişkilerin saptanması ve bu çerçevede mezunların ÖYS-Sosyal puanları ile Akademik başarıları arasındaki ilişkilerin değerlendirilmeyi amaçlamıştır. Araştırma 1993-1994 öğretim yılında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesini kazanmış ve 1996-1997 öğretim yılında mezun olabilmış 242 kişi üzerinde yapılmıştır. Araştırmada mezunların ÖSS ve ÖYS testlerinden aldıkları puanlar ile 1. sınıf Akademik Başarı Not Ortalaması ve 4 yıllık Ağırlıklı Akademik Başarı Not ortalamaları arasındaki ilişkilere bakılmıştır. Sonuç olarak, mezunların ÖSS-Sözel puanları ile 1. sınıf ABNO arasında, bölümlere göre saptanmış olan ilişkilerden (korelasyon(ardan) hiç birisi manidar bulunmamıştır. Mezunların ÖSS-Sayısal puanları ile 1. sınıf ABNO arasındaki ilişkilere bölümlere göre bakıldığında bir bölüme ait olanı (EPÖ bölümü mezunları için $r=0.27$) hariç diğerleri manidar değildir. Mezunların ÖSS-Eşit Ağırlıklı puanları ile 1. sınıf ABNO arasındaki ilişkilere bölümlere göre bakıldığında, yine bir bölüme ait olanı (EPÖ bölümü mezunları için ($r=0.27$)) hariç diğerleri manidar değildir. Mezunların ÖSS-Sözel puanları ile 4 yıllık Ağırlıklı ABNO arasında bölümlere göre hesaplanan ilişkilerden hiçbirisi manidar değildir. Mezunların ÖSS-Sayısal puanları ile 4 yıllık Ağırlıklı ABNO arasında bölümlere göre saptanan ilişkilerden bir bölüme ait olanı (EPÖ bölümü mezunları için $r=0.35$) hariç diğerleri manidar değildir. Mezunların ÖSS-Eşit Ağırlıklı puanları ile 4 yıllık ağırlıklı ABNO arasında bölümlere göre saptanan ilişkilerden hiçbirisi manidar değildir. Mezunların

ÖYS Sosyal puanları ile 1. sınıf ABNO arasındaki ilişkiler bölümlere göre -0.32 ile 0.13 arasında değişmektedir. ÖYS Sosyal puan ile 1. sınıf öğrencilerinin ABNO arasındaki ilişkiler hiçbir bölüm için manidar değildir. Mezunların ÖYS Türkçe-Sosyal puanları ile 1. sınıf ABNO arasındaki ilişkiler bölümlere göre -0.38 ile 0.16 arasında değişmekte olup bunların hiçbiri manidar değildir. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesinin dört ayrı bölümüne ÖYS-Sosyal Puan türüne göre öğrenci alınmaktadır. ÖYS- Sosyal puan türü ile öğrencilerin akademik başarıları arasında pozitif ve yüksek düzeyde ilişkilerin olması beklenir. Ancak ÖYS-Sosyal puan türünün belirtilen bölümlerdeki öğrencilerin akademik başarılarını yeterince yordamadığı şeklinde bir belirleme yapmıştır.

Örnek (2002), çalışmasında, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ndeki yüksek lisans öğrencilerinin Lisansüstü Eğitime Giriş Sınavı (LES) puanları ile bir yıllık akademik ortalamaları arasındaki ilişkileri belirlemek ve bu doğrultuda yüksek lisans programlarına Öğrenci seçiminde kullanılan LES ağırlıklı puan türlerinin uygunluğu hakkında bir ipucu elde edebilmeyi amaçlamıştır. Araştırmada Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsündeki yüksek lisans programlarına 1997-1998 öğretim yılı güz dönemi ile 1999-2000 öğretim yılı güz dönemi arasında LES sonuç belgesi ile kayıt yaptıran ve yüksek lisans programının bir yılını tamamlamış 507 öğrenciye ait veriler kullanılmıştır. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin LES puan türlerine ait puanlar ile yüksek lisanstaki akademik başarı puanları arasındaki ilişkiler Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı formülü kullanılarak hesaplanmıştır. Bulunan korelasyon katsayılarının sıfırdan manidar derecede farklı olup olmadıkları, 0,05 düzeyinde, t-testi ile test edilmiştir. HÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü'ndeki dört fakülte ve Devlet Konservatuvarı'ndaki yüksek lisans öğrencilerinin LES puan türleri ile akademik ortalamaları arasında manidar bir ilişki bulunmamıştır. Araştırmada ayrıca LES puan türleri ile akademik ortalamalar arasındaki ilişkilere fakülte ve Devlet Konservatuvarındaki programların öğrenci alırken tercih ettikleri LES ağırlıklı puan türleri göz önünde bulundurularak cevap aranmıştır. Bunun sonucunda yalnızca Edebiyat Fakültesine LES-SÖZ puanı ile öğrenci alan programlardaki korelasyonlar, üç LES ağırlıklı puan türü için de 0,05 düzeyinde manidar bulunmuştur.

Kelecioğlu (2003), araştırmasında, 1998 yılında iki aşamalı olarak ÖSS ve ÖYS ile yapılan üniversiteye öğrenci seçme ve yerleştirme sistemi ile 2000 yılında tek aşamalı olarak ÖSS ile yapılan öğrenci seçme ve yerleştirme sistemi ortaöğretim başarıları açısından karşılaştırılmıştır. Araştırmanın verileri, sekiz lisede 1998 yılında ÖSS ve ÖYS'ye girenler ile 2000 yılında ÖYS'ye giren öğrencilerden elde edilmiştir. Bu öğrencilerin 3. sınıf Türk dili ve edebiyatı, tarih, coğrafya, felsefe grubu, fizik, kimya ve matematik dersi başarılarının 1998 yılında ÖSS ve ÖYS puanları ile, 2000 yılında ÖSS puanları ile ilişkisi incelenmiştir. Araştırmanın bulguları, ortaöğretim başarıları açısından her iki yılda uygulanan sistem arasında dikkate değer bir fark olmadığını göstermektedir. Ortaöğretim başarısının iki aşamalı ve tek aşamalı sistemlerde uygulanan sınavlardaki başarıyı açıklama ve yordama gücünün birbirine yakın ve yeterli kabul edilebilecek bir düzeyde olduğu görülmüştür.

Deniz (2003), yaptığı çalışmada, 2002 Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı (OKÖSYS) puanları ile Türkçe, matematik, fen bilgisi, sosyal bilgiler, vatandaşlık ve inkılap tarihi dersleri ve yıl sonu başarı ortalamaları arasındaki ilişkiyi incelenmiştir. Bu ilişkilerin anlamlı çıkmasıyla 2002 OKÖSYS'nin ve 2002 OKÖSYS alt testlerinin bu ders notlarına ve yıl sonu başarı ortalamalarına uygunlukları incelenmiştir. Araştırmanın evreni, Ankara Büyükşehir Belediyesi sınırları içindeki ilköğretim öğrencileri oluşturmaktadır. Bu evrenden, her ilçeden 2002 OKÖSYS'ye katılan öğrencilerin evrene oranı doğrudusunda 11 okul seçilmiştir. Bu seçilen her okuldaki iki ya da üç sınıf belirlenmiş ve bu sınıflardan 2002 OKÖSYS'ye girmiş olup yedinci ve sekizinci sınıf ders notlarına ulaşılan 341 erkek, 326 kız olmak üzere toplam 667 öğrenci örnekleme oluşturmuştur. Güvenirlik hesaplamasında ise bu 11 okuldaki 2002 OKÖSYS'ye giren 2088 kişinin bilgileri kullanılmıştır. Verilerin analizinde çoklu regresyon analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; ilköğretim yıl sonu başarı ortalamalarının hepsi birlikte 2002 OKÖSYS'deki değişimin 0,48'ini açıkladığı, bunlardan en fazla değişkenliği altıncı sınıf ortalamasının açıkladığı, daha sonra sekizinci ve dördüncü sınıf başarı ortalamalarının geldiği, vatandaşlık ders notlarının hem yıl sonu başarıları hem de dönem sonu başarıları bakımından sosyal bilgiler alt testindeki değişkenliği anlamlı olarak açıklayamadığı, vatandaşlık dersi dışında kalan Türkçe, matematik, fen

bilgisi, sosyal bilgiler ve inkılap tarihi derslerine ait yıl sonu başarı notlarının ilgili alt testlerdeki değişkenliğin bir kısmını anlamlı olarak açıkladıkları, tüm derslerde dönem sonu başarılarının alt testlerdeki değişkenliği açıklama bakımından dengeli bir dağılım sergilemediği, bazı dönemlerin değişkenliğini anlamlı düzeyde açıkladığı görülürken, bazı dönemlerde açıklanan değişkenliğin anlamlı düzeye ulaşamadığı, yıllar ayırt edilmeksizin ilgili alt testlerdeki değişkenliğin Türkçe dersi 0,30'unu, matematik dersi 0,28'ini, fen bilgisi 0,22'sini, vatandaşlık, inkılap tarihi ve sosyal bilgiler dersleri 0,36'sını açıkladıkları, sekizinci sınıf matematik ve Türkçe ders notları yedinci sınıf matematik ve Türkçe ders notlarına göre ilgili alt testlerdeki varyansı daha fazla açıkladığı; ilgili alt testlerdeki varyansı yedinci sınıf fen bilgisi dersi başarı notları ve yedinci sınıf sosyal bilgiler dersi başarı notları, sekizinci sınıf fen bilgisi ve sekizinci sınıf inkılap tarihi ve vatandaşlık derslerinden daha fazla açıkladığı sonuçlarına ulaşmıştır. Bu sonuçlara dayanarak yıllara göre başarı ile alt testler arasındaki ilişkide düzenli bir artış ya da azalış olmadığı, bulgularına ulaşılmıştır. Bu bulgulardan da ilköğretim başarı ölçülerinin genel olarak 2002 OKÖSYS ile olumlu yönde ilişkili olduğu ve bu sınavdaki değişkenliği yeterli düzeyde açıkladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yağimli (2004), araştırmasında, Bilkent Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi (Elektrik- Elektronik, Endüstri, Bilgisayar Mühendisliği), İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi (İktisat, Siyaset Bilimi, Uluslararası İlişkiler) ve İşletme Fakültesi (İşletme) bölümlerine 2001-2002 eğitim öğretim yılında ÖSS ile yerleştirilen öğrencilerin ÖSS-SAY ve ÖSS-EA puanları ile Üniversite birinci sınıftaki ABNO'ları arasındaki ilişkileri saptanmayı amaçlamıştır. Ayrıca bu üniversitenin Mühendislik Fakültesine yerleştirilen burslu ve ücretli öğrencilerin akademik başarılarını karşılaştırmak da amaçlanmıştır. Bu araştırma, 2001-2002 eğitim öğretim yılında Bilkent Üniversitesinin yukarıda belirtilen bölümlerine girmeye hak kazanmış burslu ve ücretli öğrencilerin, 2001-2002 İngilizce hazırlık sınıfı okumamak için sınava girmiş ve birinci sınıfa devam etme hakkını kazanmış 621 öğrencisi ile sınırlıdır. Araştırmada iki sürekli değişken arasındaki ilişkinin ortaya konması için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon katsayısı, iki ortalama arasındaki farkın test edilmesi için ilişkisiz örneklem t-testi yapılmıştır. Mühendislik Fakültesindeki öğrencilerin ÖSS-SAY puanları ile ABNO arasındaki ilişki 0.68 ile 0.46 arasında

değişmektedir. En yüksek ilişki Bilgisayar Mühendisliği Bölümündeki öğrencilerde bulunmuştur ($r=0.68$). En düşük ilişki ise Endüstri Mühendisliği bölümünde okuyan öğrencilerin ÖSS- SAY puanları ile ABNO arasında bulunmuştur ($r=0.46$). İktisadi idari ve Sosyal Bilimler Fakültesi (İktisat, Siyaset Bilimi, Uluslararası İlişkileri) ve işletme Fakültesi (İşletme) öğrencilerin ÖSS-EA puanları ile ABNO arasındaki ilişki 0.39 ile 0.30 arasında değişmektedir. En düşük ilişki İşletme bölümünde okuyan öğrencilerin ÖSS-EA puanları ile ABNO'ları arasında bulunmuştur ($r=0.30$). En yüksek ilişki ise İktisat bölümü öğrencilerinin ÖSS-EA puanları ile ABNO arasında bulunmuştur ($r=0.39$). Mühendislik fakültesinde okuyan öğrencilerin burslu ve ücretli öğrencilerin ABNO'ları arasında burslu öğrenciler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Bilgisayar, Endüstri ve Elektrik Elektronik mühendisliği bölümlerinde okuyan burslu öğrencilerin ABNO, aynı bölümlerde ücretli olarak okuyan öğrencilerin ABNO'dan daha yüksektir.

Kelecioğlu (2004), ÖSS'nin geçerliğini, ÖYS'yi ölçüt kabul ederek incelemiş ve sınav sistemindeki değişikliğin amacına uygun olup olmadığını tespit etmeyi amaçlamıştır. 1998 yılında ÖSS'ye giren adaylardan ÖYS'yi kazanan 38769 adayın ÖSS ve ÖYS puanları kullanılarak ÖSS puanının ÖYS alt test puanlarını ne derece yordadığı basit doğrusal regresyon tekniği ile test edilmiş ve ÖSS'nin sözel ve sayısal bölümleri ile ÖYS'nin bunlarla ilgili testleri arasında önemli ölçüde benzerlik bulunduğu görülmüştür. Sonuç olarak, ÖYS'ye olan ihtiyacın tamamen ortadan kalktığına ilişkin yeterli kanıt bulamadığını belirtmiştir.

Kan (2005), ÖSS'de soru çıkan ortaöğretim alan derslerindeki başarı ile ÖSS'den elde edilen puanlar arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkiye dayalı sınıflama ve kararların geçerliliğini incelemiştir. Sonuç olarak, ÖSS sayısal puanlarını en iyi yordayan değişkenin fizik dersi akademik başarısı olduğu, diskriminant analiz modelinden elde edilen sonuçlar ile gerçek sonuçlar arasındaki doğru sınıflama yüzdesi toplam da %78,64, başarısız sınıflamada %81,48, başarılı sınıflamada ise %75,51 olarak elde edilmiştir.

Gülleroğlu (2005) araştırmasında, akademik, biyografik ve aileye ilişkin olarak belirlenen birtakım değişkenlerin üniversite akademik başarısını ne derece yordadığını belirlemeye çalışmıştır. Bu bağlamda öğrencilerin; birinci sınıf, üçüncü

sınıf ve genel akademik başarı not ortalamaları ile cinsiyet, mezun olunan okul, mezun olunan okulun bulunduğu yerleşim birimi, lise türü, kardeş sayısı, barınma türü, anne mesleği, baba mesleği, annenin öğrenim durumu, babanın öğrenim durumu, lise diploma notu, üniversiteye girişte tercih sırası, ÖSS puanı, ÖYS puanı, okula ilişkin tutum puanı değişkenleri arasındaki ilişkilere bakılmıştır. Daha sonra, üniversite birinci sınıf akademik başarı not ortalaması, üniversite üçüncü sınıf akademik başarı not ortalaması ve genel akademik başarı not ortalaması değişkenleri için en iyi yordayıcılar belirlenmiştir. Betimsel araştırma niteliği taşıyan araştırmanın çalışma grubunu 2001-2002 eğitim-öğretim yılında Ankara Üniversitesi'nin ondört fakültesine devam eden 603 4.sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Çalışma grubuna, araştırmacı tarafından geliştirilen "Üniversite Öğrencilerinin Başarılarını Etkileyen Faktörler Anketi" ile "Okula İlişkin Tutum Ölçeği" uygulanmıştır. Birinci sınıf akademik başarı not ortalaması, üçüncü sınıf akademik başarı not ortalaması ve genel akademik başarı not ortalaması bağımlı değişkenleri ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkilere Pearson Çarpım Moment Korelasyon katsayısı ve Cramer's V korelasyon teknikleri ile bakılmış ve her bağımlı değişken için çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, her üç bağımlı değişken için de yordayıcıların çok fazla değişiklik göstermediği, lise diploma notu, mezun olunan lise, cinsiyet ve anne mesleği değişkenlerinin üç farklı akademik başarı not ortalamaları için de akademik başarının en önemli yordayıcıları olduğu, ÖSS puanının bu üç farklı bağımlı değişken için iyi bir yordayıcı olmadığı ve ÖYS puanının daha iyi bir yordayıcı olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Verim (2006), çalışmasında, 2005 yılında Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme Sınavına (OKS) girmiş olan öğrencilerin 6, 7 ve 8. sınıflardaki Türkçe, matematik, fen bilgisi, sosyal bilimler (sosyal bilgiler, vatandaşlık, inkılap tarihi) dersleri başarı ölçülerinin ve dersane deneme sınavları alt testleri puanlarının OKS alt testlerindeki başarıyı yordama gücünü saptamaya çalışmıştır. Araştırma, 2004-2005 öğretim yılında Devrek ilçesindeki bir dersanenin 8. sınıfına kayıtlı 118 öğrenci üzerinden yürütülmüştür. Dersane deneme sınavlarının OKS'yi yordama gücü hesaplanırken veri kayıpları nedeniyle 91 kişinin bilgileri kullanılmıştır. Verilerin analizinde, çoklu regresyon analizi adimsal tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, 7. sınıf

Türkçe, 6. sınıf matematik ve 8. sınıf sosyal bilimler derslerine ait yılsonu başarı notlarının ilgili alt testlerdeki değişkenliği anlamlı olarak açıklamadıkları görülmüştür. Yıllar ayırt edilmeksizin ilgili alt testlerdeki değişkenliğin Türkçe dersi %43,7'sini, matematik dersi %32,4'ünü, fen bilgisi dersi %50,1'ini ve sosyal bilimler dersi %40,4'ünü açıklamaktadır. Dersane deneme sınavlarından ekim ayında uygulanan deneme sınavının alt testleri OKS alt testlerindeki değişkenliği anlamlı olarak açıklamamaktadır. Diğer sınavlara bakıldığında, OKS ilgili alt testlerdeki değişkenliğin deneme sınavı Türkçe testi %67,5'ini, matematik testi %65,5 ini, fen bilgisi testi %60,1'ini ve sosyal bilgiler testi %57,4'ünü açıklamaktadır. Bu araştırmada, dersane denemeleri OKS hakkında bilgi vermesi bakımından oldukça yordayıcı bir değişken olduğu bulunmuştur.

Karakaya (2007) araştırmasında, ortaöğretim kurumları öğrenci seçme ve yerleştirme sınavında kullanılan testlerin ortaöğretim kurumlarındaki akademik başarıyı ne derece yordadığını belirlemeye çalışmıştır. Bunun için de öğrencilerin, ortaöğretim kurumları öğrenci seçme ve yerleştirme sınavındaki testlerden aldıkları puanlar ile ortaöğretim kurumlarındaki, testlerle ilişkili olan derslerdeki akademik başarı puanları arasındaki ilişki (korelasyon) belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma için Ankara'da bulunan 31 Anadolu lisesinden 9'u seçilmiştir. Örneklem grubunu oluşturan bu 9 okulda, 435 (222 erkek, 213 kız) öğrenci bulunmaktadır. Elde edilen veriler SPSS programında çözümlenmiştir. Ortaöğretim kurumları öğrenci seçme ve yerleştirme sınavında kullanılan testlerden elde edilen puanlar ile ders başarı puanları arasında ilişki Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı ile bulunmuştur. Lise birinci sınıf derslerindeki akademik başarıyı, ortaöğretim kurumları öğrenci seçme ve yerleştirme sınavındaki hangi testlerin yordadığı aşamalı çoklu regresyon analizi kullanılarak incelenmiştir. Araştırma sonucunda; OKÖSYS'nin oldukça güvenilir bir test olduğu (0,92), OKÖSYS'deki testlerin birbirleriyle olan korelasyonların 0,32 ile 0,64 arasında değiştiği, OKÖSYS puanları ile ortaöğretim başarı puanları arasında Coğrafya Testi hariç anlamlı ilişkiler bulunduğu, ortaöğretimdeki akademik başarının yordanmasında Türkçe ve Matematik Testlerinin önemli birer yordayıcı olduğu, Coğrafya Alt Testi ile Fizik Alt Testlerinin ise herhangi bir ders başarısını yordamadığı görülmüştür.

Sevindik (2009), yaptığı araştırmada; 2008 yılında Seviye Belirleme Sınavına (SBS) girmiş olan öğrencilerin 6. ve 7. sınıflardaki Türkçe, matematik, fen bilgisi, İngilizce ve sosyal bilgiler derslerine ait akademik başarı puanları ile SBS Türkçe, matematik, fen bilgisi, İngilizce ve sosyal bilgiler alt test ham puanları arasındaki uygunluk geçerliğine bakmıştır. Araştırma, 2008 yılında SBS'ye giren Ankara ilinin çeşitli ilçelerindeki ilköğretim okullarında okuyan öğrenciler üzerinden yürütülmüştür. 6. sınıflardan 671 öğrenciye, 7. sınıflardan 590 öğrenciye ulaşılmıştır. Ancak bazı öğrencilerin okullarını değiştirmeleri nedeni ile yıl sonu başarı puanlarının olmaması ve bazı öğrencilerin de SBS'de 160 puanın altında not almaları ve ham puanlarına ulaşamaması nedeni ile 6. sınıflardan 525 öğrenci, 7. sınıflardan 519 öğrenci analize alınmıştır. Araştırma sonucunda; 6. ve 7. sınıf akademik başarı ölçülerindeki artış SBS alt test puanlarındaki artışa sebep olmaktadır. 6. sınıflarda Türkçe ve sosyal bilgiler derslerinin, 7. sınıflarda ise Türkçe ve matematik derslerinin SBS alt test puanlarını açıklamada önemli bir role sahip olduğu ortaya çıkmıştır. 6. sınıflarda akademik başarı puanlarına en önemli katkıyı 0,329 ile Türkçe dersi sağlamaktadır. En az katkıyı ise 0,035 ile İngilizce dersi sağlamaktadır. 6. sınıf SBS alt test puanları değişkenine en önemli katkıyı 0,282 ile sosyal bilgiler, en az katkıyı ise 0,109 ile matematik sağlamaktadır. 7. sınıflarda akademik başarı puanlarına en önemli katkıyı 0,520 ile Türkçe dersi sağlamaktadır. En az katkıyı ise 0,039 ile sosyal bilgiler dersi sağlamaktadır. 7. sınıf SBS alt test puanları değişkenine en önemli katkıyı 0,283 ile matematik, en az katkıyı ise 0,183 ile fen bilgisi testi sağlamaktadır. Araştırma sonucunda, akademik başarı puanlarının SBS alt test puanları hakkında bilgi vermesi bakımından yordayıcı bir değişken olduğu bulunmuştur. Ancak bazı derslerin ilişkiyi açıklama noktasında zayıf olması nedeni ile SBS kapsamının ders kapsamalarına göre hazırlanması önerilmiştir.

Sayın (2010), araştırmasında, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi bölümlerine 2007, 2008 ve 2009 yıllarında ÖSS ile yerleştirilen öğrencilerin ÖSS-SÖZ2 ve ÖSS-EA2 puanları ile üniversite akademik başarı not ortalamaları (ABNO) arasındaki ilişkilerin saptamaya çalışmıştır. Araştırmada ayrıca öğrencilerin ÖSS'nin alt testlerindeki Türkçe ve edebiyat test başarıları ve OBP değişkenleri de incelemeye alınmıştır. Ek olarak, ÖSS'nin alt testleri olan Türkçe ve edebiyat testlerindeki soruların ortaöğretim Türk edebiyatı ile dil ve anlatım öğretim programlarıyla ne

derece örtüştüğü araştırılmıştır. İlişkisel türden betimsel bir çalışma niteliği taşıyan bu araştırma, 2007, 2008 ve 2009 yıllarında Gazi Eğitim Fakültesinin bölümlerine ÖSS-SÖZ2 ve ÖSS-EA2 puanlarıyla yerleşen toplam 1940 öğrenci ile sınırlandırılmıştır. Ayrıca ortaöğretim kurumlarında görev yapan 75 Türk dili ve edebiyatı öğretmenine anket uygulanmıştır. Araştırmada değişkenler arasındaki ilişkilerin ortaya konması için Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı ve soruların konulara göre dağılımında içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda ÖSS Türkçe testlerinde yer alan soruların %93'ünün 9. sınıf dil ve anlatım dersi konularını kapsadığı; edebiyat testinde yer alan soruların ise dört sınıf düzeyini kapsadığı bulunmuştur. Öğrencilerin ÖSS-SÖZ2, ÖSS-EA2 puanları ve ÖSS Türkçe testi doğru sayısı ile OBP arasında negatif yönde bir ilişki bulunmuştur. ÖSS edebiyat testi doğru sayısı ile OBP arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Öğrencilerin ABNO'ları ile ÖSS Türkçe testi doğru sayısı, edebiyat testi doğru sayısı, ÖSS-SÖZ2 puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış; 2008 ÖSS-EA2 puanı ile ABNO arasında hesaplanan ilişki katsayısı -0,22 olarak saptanmıştır. ABNO ile OBP arasında pozitif yönde orta düzeyde ilişkiler hesaplanmış ($r=0,409$, $r=0,329$); üniversite başarısını açıklayan tek bağımsız değişkenin OBP olduğu saptanmıştır.

2.2. Yurt Dışında Yapılan İlgili Çalışmalar

Yurt dışında yapılan yordama çalışmalarına geçmeden bu çalışmalara konu olan sınavların içerikleriyle ilgili bir takım bilgiler verilecektir.

Amerika'da üniversite giriş sınavı olarak kullanılan en yaygın standartlaşmış iki sınav vardır. Bunlardan bir tanesi Amerikan College Test (ACT), diğeri ise Scholastic Assesment Test (SAT)'tır. Yurt dışında yapılan çalışmalarda bu iki sınav türüyle de ilgili pek çok araştırmaya rastlanmıştır. Bunlardan bazıları aşağıda açıklanmıştır.

Morgan (1990), SAT'ın yordama geçerliliğini belirlemek amacıyla 1978, 1981 ve 1985 yıllarında çeşitli üniversitelere yerleşen öğrencilerin SAT puanları ile üniversite birinci sınıf başarı düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemiş 1985 yılında yerleşen öğrencilerin, diğeri yıllarda yerleşen öğrencilere göre SAT puanları ile üniversite birinci sınıf başarı düzeyleri arasında güçlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Myers ve Pyles (1992)'in yürütmüş olduğu çalışmada ACT ile lise not ortalamasının üniversite başarısıyla ilişkisi araştırılmıştır. Yapılan çoklu regresyon sonucunda ACT puanları ile lise not ortalamasının üniversite başarısının %32'sini açıkladığı görülmüştür, lise başarısının üniversite başarısını açıklama yüzdesinin %22 olduğu, ACT puanlarının üniversite başarısını açıklama yüzdesinin ise %46 olduğu hesaplanmıştır. Araştırmanın sonunda lise başarısıyla ACT puanlarının beraber değerlendirildiğinde üniversite başarısını daha iyi açıkladığı sonucuna varılmıştır.

Tross, Harper, Osher ve Kneidinger (2000), kolej öğrencilerinin üç kişilik özellikleri (başarı, bilinçlilik ve esneklik) ile SAT puanları ve lise akademik ortalamalarının üniversite birinci yıl akademik başarı ortalamasını yordama gücünü incelemiştir. Sonuç olarak "bilinçlilik" özelliğinin akademik varyansın ,36 sını açıklayabildiği sonucuna varılmıştır.

Olani (2009) çalışmasında birinci sınıf üniversite öğrencilerinin akademik başarılarının yordanması üzerinde durmuştur. Araştırma, Etiyopya'daki bir üniversitede eğitim gören bir grup öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Üniversite akademik başarısını açıklamak için yapılan çoklu regresyon analizinde istatistiki olarak anlamlı çıkan tek katsayısı lise not ortalaması bulunmuştur.

İncelenen araştırmalarda yordayıcı ile ölçüt arasındaki ilişkilere bakılarak, yordayıcının ölçütü ne derece yordadığı bulunmaya çalışılmıştır. Çalışmaların birçoğunda ilköğretim akademik başarısının liseler geçiş sınavlarını yordama gücü veya ortaöğretim akademik başarısının üniversite giriş sınavı ile üniversite başarısını yordama gücüne bakılmıştır. Araştırma sonuçları incelendiğinde birçoğunda akademik ders başarıları ile giriş sınavları arasında doğrusal ilişkilerin olduğu ancak akademik başarının giriş sınavlarındaki başarıyı her zaman çok iyi yordamadığı anlaşılmaktadır. Bu çalışmada ilköğretim ve ortaöğretim akademik başarısının üniversite giriş sınavını yordaması üzerinde durulmuştur.

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada öğrencilerin YGS alt testleri ham puanları ile ilgili derslere ait ortaöğretim ve ilköğretim başarı puanları arasındaki ilişkilere bakılacaktır. Bu araştırma iki ya da daha fazla değişken arasındaki birlikte değişim varlığını ve derecesini belirlemeye çalışan ilişkisel türden betimsel bir çalışma niteliğindedir.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın hedef evrenini 2012-2013 öğretim yılında Ankara ilinde YGS'ye giren öğrenciler, çalışma evrenini ise Altındağ ilçesinde 2013 yılı YGS'ye giren 533 öğrenci oluşturmaktadır. Bu grubun demografik özellikleri Tablo 2.1'de verilmiştir.

Tablo 2.1. Çalışma Grubunu Oluşturan Öğrencilerin Cinsiyete ve Okullara Dağılımı

Okulun Adı	Öğrenci Sayısı		Toplam	Yüzde
	Kız	Erkek		
A okulu	107	69	176	33
B okulu	60	48	108	20
C okulu	157	92	248	47
Toplam	324	209	533	100

Çalışmanın verileri Ankara ili Altındağ ilçesinde bulunan üç farklı okuldaki 533 öğrenciden elde edilmiştir. Bu öğrencilerin okullara göre dağılımı ve cinsiyete göre dağılımı Tablo 2.1'de verilmiştir.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada belirlenen sorulara yanıt bulmak amacıyla aynı öğrenciye ait ilköğretim ve ortaöğretim yıl sonu başarı puanları ile YGS doğru sayıları kullanılmıştır. Öğrencilerin 7-12. sınıf yıl sonu başarı puanları e-okul sisteminden, aynı öğrencilere ait YGS doğru sayıları ise okulların kullandığı okul ÖSYM sisteminden alınmıştır.

3.4. Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi

Araştırma sorularını yanıtlamak üzere çoklu regresyon analizi kullanılmıştır. Baykul'a göre (2000) regresyon, iki değişken arasındaki fonksiyonel ilişkiyi belirten,

bunlardan biri yardımıyla diğerinin değerinin kestirilmesine imkân sağlayan tekniktir. Büyüköztürk (2011)'e göre çoklu regresyon analizi, bağımlı değişkenler ile ilişkili olan iki ya da daha çok bağımsız değişkene (yordayıcı değişkenlere) dayalı olarak, bağımlı değişkenin tahmin edilmesine yönelik bir analiz türüdür. Çoklu regresyon analizi, yordayıcı değişkenler tarafından bağımlı değişkende açıklanan toplam varyansın yorumlanmasına, açıklanan varyansın istatistiksel olarak anlamlılığına ve yordayıcı değişkenlerle bağımlı değişken arasındaki ilişkinin yönüne ilişkin yorum yapma olanağı verir. Çoklu regresyonun en önemli avantajı, bağımsız değişkenlerin toplu etkisini göstermesi yanında, diğer değişkenler kontrol altında tutularak, her değişkenin etkisinin de tek tek görülebilmesidir (Akgül, 2005).

Çoklu regresyon analizinde yaygın olarak kullanılan üç yöntem standart, adımsal ve hiyerarşik yaklaşımlardır (Büyüköztürk, 2011). Bu çalışmada adımsal çoklu regresyon yöntemi kullanılacaktır.

Adımsal yaklaşımda, her aşamada modele alınan her bir bağımsız değişkenin modelde denklemdaki önemlilik derecesi araştırılır. Modele önce bağımlı değişkenle en yüksek korelasyona sahip yani bağımlı değişkenin varyansına en büyük katkısı verecek tek bir bağımsız değişken alınır. Daha sonra ikinci bağımsız değişken analize alınır. Bir değişken analize girdiğinde diğer bağımsız değişkenle modele hemen hemen aynı katkıyı sağlıyorsa, bu değişkenin yeni modelde yer almasına gerek kalmayarak modelden çıkarılır. Bu süreç, bağımlı değişkendeki değişkenlikle önemli bir fark görülme-yene kadar devam eder.

Çoklu regresyon analizinde aşağıdaki kestirim denklemi kullanmıştır (Pedhazur, 1997).

$$\hat{Y} = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + \dots + b_nx_n$$

$\hat{Y}$: Kestirilen bağımlı değişken y'nin değeri

a : Sabit terim

b_i : Kısmi regresyon katsayısı

x_i : Bağımsız değişken

Çoklu regresyon analizinde, bağımsız değişkenlerin birlikte bağımlı değişkendeki değişimi açıklaması R^2 determinasyon katsayısı ile verilir. R^2 determinasyon katsayısı, bağımsız değişkenlerin tümü tarafından açıklanan bağımlı değişkenin değişim oranıdır.

Çoklu regresyon analizinde eğimler, diğer değişkenler sabit tutulduğunda o bağımsız değişkendeki birim artışa karşılık bağımlı değişkendeki değişim miktarını gösterir ve kısmi eğim ya da kısmi regresyon katsayısı olarak da isimlendirilir (Mertler ve Vannatta, 2002).

Bağımsız değişkenler ile bağımlı değişkenler arasındaki ilişkinin anlamlı olup olmadığı belirlenirken F testi kullanılmıştır. F testi sonucu anlamlı ise denkleme anlamlı katkısı olan bağımsız değişkenlerin belirlenmesi için bu bağımsız değişkenlerin kısmi regresyon katsayılarının sıfırdan farklı olup olmadığı test edilmiştir. Bu katsayıların anlamlılığı t-testi ile belirlenir. Bu araştırmada testlerde, anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen veriler yorumlanırken her bir dersle ilgili mesleki kıdemleri on ile on beş yıl arasında değişen ve farklı okullarda görev yapan üç öğretmenin görüşüne başvurulmuştur.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırmanın bu bölümünde toplanan veriler, amaçlar doğrultusunda analiz edilerek araştırmanın problemine cevap olacak bulgulara yer verilmiştir. Bulguların verilmesinde alt problemler tekrar yazılmıştır.

4.1. Ortaokul 7-8. sınıflar Türkçe, ortaöğretim dil ve anlatım ile edebiyat dersleri yıl sonu başarı puanları YGS Türkçe alt testi ham puanlarını ne düzeyde yordamaktadır?

Araştırmanın bu sorusuna cevap bulabilmek için öğrencilerin ilköğretim 7. ve 8. sınıf Türkçe ile ortaöğretim 9.-12. Sınıf Dil anlatım ve edebiyat derslerindeki başarı puanlarının YGS Türkçe alt testi ham puanlarını yordama gücüne bakılmıştır. Bu amaçla çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Çoklu regresyon analizinden önce değişkenler arasındaki korelasyonlar incelenmiştir. Değişkenler arasındaki korelasyonlar Tablo 4.1’de, VIF ve tolerans değerleri Tablo 4.2’de, regresyon analizi sonuçları ise Tablo 4.3’ de verilmiştir.

Tablo 4.1. Ortaokul Türkçe, Ortaöğretim Dil ve Anlatım ile Edebiyat Dersleri Yıl Sonu Başarı Puanları YGS Türkçe Alt Testi Puanları Arasındaki Korelasyonlar

	TUR	7TUR	8TUR	9DIL	9EDB	10DIL	10EDB	11DIL	11EDB	12DIL	12EDB
TUR	1										
7TUR	0,63	1									
8TUR	0,67	0,77	1								
9DIL	0,55	0,60	0,64	1							
9EDB	0,44	0,48	0,52	0,69	1						
10DIL	0,37	0,33	0,41	0,57	0,57	1					
10EDB	0,61	0,59	0,63	0,67	0,66	0,51	1				
11DIL	0,70	0,66	0,71	0,68	0,59	0,52	0,76	1			
11EDB	0,64	0,59	0,65	0,67	0,64	0,54	0,86	0,82	1		
12DIL	0,68	0,67	0,72	0,63	0,51	0,37	0,73	0,78	0,74	1	
12EDB	0,66	0,64	0,67	0,58	0,53	0,36	0,72	0,78	0,76	0,82	1

TUR: Türkçe, DIL: Dil ve Anlatım, EDB: Edebiyat

Tablo 4.1 incelendiğinde en düşük korelasyonun 10. sınıf dil ve anlatım dersi ile 7. sınıf Türkçe dersi arasında olduğu (0,33), en yüksek korelasyonun ise 10. sınıf edebiyat dersi ile 11. sınıf edebiyat dersi (0,86) arasında olduğu bulunmuştur. Regresyon analizi öncesinde modele giren değişkenlerin korelasyon değerleri

incelenmiş ve elde edilen bu korelasyon değerlerinde çoklu bağlantı olmadığı yani her bir korelasyon değerinin 0,80'den küçük olduğu görülmüştür (Büyüköztürk, 2011). Aynı zamanda değişkenler arası çoklu bağlantı sorunu olup olmadığını belirlemek için VIF ve tolerans değerlerine bakılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 4.2'te verilmiştir.

Tablo 4.2 YGS Türkçe Alt Testini Yordamasına İlişkin Çoklu Bağlantı Kontrolü

Değişkenler	VIF Değerleri	Tolerans Değerleri
11DIL	3,28	,31
8TUR	3,11	,32
12DIL	3,84	,26
7TUR	2,67	,37
12EDB	3,57	,28

Tablo 4.2 incelendiğinde VIF değerlerinin 10'dan düşük olduğu, tolerans değerlerinin ,20 den yüksek olduğu bulunmuştur. Elde edilen bu korelasyon değerlerine göre çoklu bağlantı olmadığı görülmüştür (Büyüköztürk, 2011).

Yapılan çoklu adımsal (stepwise) regresyon analizinde toplam beş model kurulmuştur. Bu modellerden beşincisi alınarak regresyon denklemi kurulmuştur. Bu modele ait regresyon analizi tablo 4.3'de verilmiştir.

Tablo 4.3. YGS Türkçe Alt Testi Regresyon Analizi Sonuçları

Alt test	Beta	Beta std hata	Std beta	t	p	R	R ²	F	P	Kısmi korelasyon
Model 5						0,76	0,58	131,05	0,00	
Sabit	-14,59	1,71		-8,51	0,00					
11 dil	0,14	0,03	0,23	4,82	0,00					0,21
8 tür	0,12	0,03	0,18	3,49	0,00					0,16
12 dil	0,09	0,03	0,15	2,53	0,01					0,11
7 tür	0,09	0,03	0,14	2,78	0,00					0,13
12 edb	0,07	0,03	0,14	2,41	0,01					0,11

Tablo 4.3 incelendiğinde, model 5'e ait regresyon sonuçlarına göre, YGS Türkçe alt testini 11. sınıf dil ve anlatım, 8. sınıf Türkçe, 12. sınıf dil ve anlatım, 7. sınıf Türkçe ve 12. sınıf edebiyat değişkenlerinin önemli düzeyde yordadığı anlaşılmaktadır. Diğer değişkenler ise (9. sınıf edebiyat-dil ve anlatım, 10. sınıf edebiyat-dil ve anlatım ve 11. sınıf edebiyat) önemli düzeyde yordamamaktadır.

Yordayan değişkenler arasında en önemli yordayıcı değişkenin 11. sınıf dil ve anlatım yıl sonu başarı puanı değişkeni olduğu anlaşılmaktadır. 11. sınıf dil ve anlatım yıl sonu başarı puanı tek başına YGS Türkçe alt testi başarısının %48,5'ini açıklamaktadır. Bunu sırasıyla 8. sınıf Türkçe, 12. sınıf dil ve anlatım, 7. sınıf Türkçe ve 12. sınıf edebiyat yıl sonu başarı puanları izlemektedir. 8. sınıf Türkçe yıl sonu başarı puanı YGS Türkçe alt testinin açıklanma oranını %5,9 düzeyinde arttırmıştır. Bu beş değişkenin YGS Türkçe alt testinin %58'ini açıkladığı görülmektedir.

2013 YGS Türkçe alt testi sorularının konulara göre dağılımı incelendiğinde; paragrafta yardımcı düşünce (8 soru), paragrafta konu-ana düşünce (5 soru), paragraf anlatım teknikleri (4 soru), cümle yorumu (4 soru), paragrafta yapı (3 soru), karma dil bilgisi (3 soru), sözcük anlamı ve söz yorumu (3 soru), cümle anlamı (karma) (2 soru), dil bilgisi (2 soru), yazım kuralları (2 soru), cümle anlamı (kavramlar) (1 soru), anlatım bozukluğu (1 soru), ses bilgisi (1 soru) ve noktalama işaretleri (1 soru) ile toplamda kırk sorudan oluşmaktadır (Kaynak: http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/44/01/340710/icerikler/2013-ygs-analizi_1048368.html adresinden 01.07.2014 tarihinde alınmıştır).

Sonuçlarla ilgili uzman görüşüne başvurulduğunda, 2013 YGS Türkçe alt testinde paragraf sorularının bir önceki yıla oranla azaltıldığı yerine dil ve anlatım sorularının artırıldığı tespiti yapılmıştır. YGS Türkçe alt testi sorularının ağırlıklı olarak 9. ve 10. sınıf edebiyat ile dil ve anlatım derslerinin öğretim programından çıktığı ve içerik olarak 8. ve 7. sınıf Türkçe dilbilgisi konuları ile paralellik gösterdiği bilinmektedir. 12. sınıf düzeyinde öğrenciler YGS ile ilgili genel tekrarlar yapmakta aynı zamanda 12. sınıf dil ve anlatım dersinin konuları da genel tekrar niteliği göstermektedir. Bu yüzden YGS Türkçe alt testini yordamada 8., 7. sınıflar Türkçe ile 11. sınıf dil ve anlatım ve 12. sınıf edebiyat derslerinin yordamasının beklenen bir durum olduğu düşünülmektedir. Yordaması beklenen 9. sınıf edebiyat-dil ve anlatım ile 10. sınıf dil ve anlatım değişkenlerinin YGS Türkçe alt testini yordamama sebebinine eğitim müfredatımızın sarmal yapısı nedeniyle üst sınıf düzeylerinde de konuların tekrar edilmesi ve pekiştirilmiş olması düşünülmektedir. Ayrıca örneklem grubunun küçüklüğü de bir diğer etken olabilir.

Bu regresyon analizi sonucunda elde edilen regresyon denklemi aşağıda verilmiştir.

$$\text{YGS Türkçe} = -14,59 + 0,14 \text{ Dil 11} + 0,12 \text{ Tür 8} + 0,09 \text{ Dil 12} + 0,09 \text{ Tür 7} + 0,07 \text{ Edb 12}$$

4.2. Ortaokul 7-8. sınıflar matematik ve ortaöğretim matematik dersleri yıl sonu başarı puanları YGS matematik alt testi ham puanlarını ne düzeyde yordamaktadır?

Araştırmanın bu sorusuna cevap bulabilmek için öğrencilerin ilköğretim 7. ve 8. sınıf matematik ve ortaöğretim 9.-12. matematik ve geometri derslerindeki başarı puanlarının YGS Matematik alt testi ham puanlarını yordama gücüne bakılmıştır. Bu amaçla çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Çoklu regresyon analizinden önce değişkenler arasındaki korelasyonlar incelenmiştir. Değişkenler arasındaki korelasyonlar Tablo 4.4'da, VIF ve tolerans değerleri Tablo 4.5'de, regresyon analizi sonuçları ise Tablo 4.6'de verilmiştir.

Tablo 4.4. Ortaokul Ve Ortaöğretim Matematik Dersleri Başarı Puanları YGS Matematik Alt Testi Puanları Arasındaki Korelasyonlar

	MAT	7MAT	8MAT	9GEO	9MAT	10SMAT	11SMAT	12SMAT	12SGEO
MAT	1								
7MAT	0,65	1							
8MAT	0,73	0,79	1						
9GEO	0,45	0,40	0,48	1					
9MAT	0,46	0,44	0,51	0,75	1				
10SMAT	0,51	0,41	0,48	0,58	0,68	1			
11SMAT	0,71	0,56	0,64	0,59	0,64	0,78	1		
12MAT	0,76	0,61	0,68	0,45	0,48	0,48	0,69	1	
12SGEO	0,60	0,44	0,53	0,29	0,27	0,35	0,49	0,60	1

MAT: Matematik, SMAT:Seçmeli Matematik, GEO: Geometri, SGEO:Seçmeli Geometri

Tablo 4.4 incelendiğinde en düşük korelasyonun 9. sınıf matematiki dersi ile 12. sınıf seçmeli geometri dersi arasında olduğu (0,27), en yüksek korelasyonların ise

7. sınıf matematik deresi ile 8. sınıf matematik dersi (0,79) olduğu bulunmuştur. Regresyon analizi öncesinde modele giren değişkenlerin korelasyon değerleri incelenmiş ve elde edilen bu korelasyon değerlerinde çoklu bağlantı olmadığı yani her bir korelasyon değerinin 0,80'den küçük olduğu görülmüştür (Büyüköztürk, 2011). Aynı zamanda değişkenler arası çoklu bağlantı sorunu olup olmadığını belirlemek için VIF ve tolerans değerlerine bakılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 4.5'de verilmiştir.

Tablo 4.5. YGS Matematik Alt Testini Yordamasına İlişkin Çoklu Bağlantı Kontrolü

Değişkenler	VIF Değerleri	Tolerans Değerleri
12mat	2,63	0,38
8mat	3,58	0,28
12geo	2,14	0,47
10mat	1,64	0,61
7mat	2,88	0,35

Tablo 4.5 incelendiğinde VIF değerlerinin 10'dan düşük olduğu, tolerans değerlerinin ,20 den yüksek olduğu bulunmuştur. Elde edilen bu korelasyon değerlerine göre çoklu bağlantı olmadığı görülmüştür (Büyüköztürk, 2011).

Yapılan çoklu adımsal (stepwise) regresyon analizinde toplam beş model kurulmuştur. Bu modellerden beşincisi alınarak regresyon denklemi kurulmuştur. Bu modele ait regresyon analizi tablo 4.6'da verilmiştir.

Tablo 4.6. YGS Matematik Regresyon Analizi Sonuçları

Alt test	Beta	Beta std hata	Std beta	t	p	R	R ²	F	p	Kısmi korelasyon
Model 5						,84	0,71	230,06	0,00	
sabit	-29,08	1,80		-16,14	0,00					
12 mat	0,17	0,02	0,38	7,53	0,00					0,33
8 mat	0,16	0,04	0,21	4,37	0,00					0,20
11smat	0,15	0,02	0,24	6,64	0,00					0,29
12sgeo	0,11	0,02	0,15	4,69	0,00					0,12
7 mat	0,08	0,03	0,10	2,46	0,01					0,06

Tablo 4.6 incelendiğinde, model 5'e ait regresyon analizi sonuçlarına göre, YGS matematik alt testini 12. sınıf matematik, 8. sınıf matematik, 11. sınıf seçmeli geometri, 12. sınıf seçmeli geometri ve 7. sınıf matematik değişkenlerinin önemli düzeyde yordadığı anlaşılmaktadır. Diğer değişkenler ise (9. sınıf matematik, 9. sınıf geometri, 10. sınıf seçmeli geometri ve 10. sınıf seçmeli matematik) önemli düzeyde yordamamaktadır.

Yordayan değişkenler arasında en önemli yordayıcı değişkenin 12. sınıf matematik yıl sonu başarı puanı değişkeni olduğu anlaşılmaktadır. 12. sınıf matematik yıl sonu başarı puanı tek başına YGS matematik alt testi başarı puanının %57,8'ini açıklamaktadır. Bunu sırasıyla 8. sınıf matematik, 12. sınıf geometri, 10. sınıf matematik ve 7. sınıf matematik yıl sonu başarı puanları izlemektedir. 8. sınıf yıl sonu matematik başarı puanı YGS matematik alt testi başarı puanının açıklanma oranını %8,3 oranında arttırmıştır. Bu beş değişken toplamda YGS matematik alt testinin %71'ini açıkladığı görülmektedir.

2013 YGS matematik alt testi sorularının konulara göre dağılımı incelendiğinde; denklem kurma problemleri (10 soru), denklem çözme (3 soru), temel kavramlar (2 soru), sayı basamakları (2 soru), bölen sayıları, obeb okek (2 soru), oran orantı (2 soru), fonksiyonlar (2 soru), ondalıklı sayılar (1 soru), basit eşitsizlikler (1 soru), mutlak değer (1 soru), üslü ifadeler (1 soru), çarpanlara ayırma (1 soru), işlem (1 soru), olasılık (1 soru), mantık (1 soru) ve kombinasyon (1 soru) ile toplam 32 soru matematik ayrıca geometri alanından çokgenler (1 soru), dikdörtgen (1 soru), kare (1 soru), yamuk (1 soru), çemberde uzunluk (1 soru), katı cisimler (1 soru) ve analitik geometri (2 soru) ile toplamda sekiz soru sorulmuştur. 2013 YGS matematik alt testinde toplamda kırk soru sorulmuştur (Kaynak: http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/44/01/340710/icerikler/2013-ygs-analizi_1048368.html adresinden 01.07.2014 tarihinde alınmıştır).

2013 YGS matematik alt test sorularının konulara göre dağılımı uzman görüşü alınarak incelendiğinde; 7. ve 8. sınıf matematik dersi konularından temel işlem becerilerine ait 6 soru sorulduğu görülmüştür. 8. sınıf matematik dersi konularından ise üslü ve köklü sayılar konularıyla ilişkili 5 soru, harfli ifadeler konusu ile ilişkili 3 soru ve eşitsizlikler konusu ile ilgili 1 soru sorulmuştur. Dokuzuncu sınıf matematik

dersi konularından olan mutlak değer konusundan 1 soru ve fonksiyon ve denklem kurma problemleri konularından 9 soru sorulmuştur. Fonksiyon ve denklem kurma problemleri 9. sınıf konusu gibi gözükse de, öğrenciler fonksiyon konusunu özel tanımlı fonksiyonlar konusu 12. sınıf öğretim programındadır. Ayrıca öğrenciler 12. sınıf matematik dersi konularından olan limit, süreklilik, türev ve integral gibi konular ile fonksiyon konusunu pekiştirirler.

2013 YGS matematik alt testinde 10. sınıf matematik dersi konularından olan faktöriyel, olasılık, permütasyon ve kombinasyon konularından 3 soru sorulmuştur. YGS de çıkan sorular konu bazında incelendiğinde yaklaşık olarak 9 soru 12. sınıf konuları ile ilgili sorulmaktadır. Bu nedenle 12. sınıf matematik başarısı YGS matematiğini en iyi şekilde yordamaktadır denilebilir.

Ayrıca 8. sınıf konularından üslü sayılar, köklü sayılar, harfli ifadeler ve eşitsizlikler konularından 9 soru sorulmuştur. Bu nedenle 8. sınıf matematik yıl sonu başarı puanı öğrencilerin YGS puanını iyi bir şekilde yordamaktadır.

9. sınıf yıl sonu matematik başarı puanlarının YGS matematik alt testinde anlamlı bir yordayıcı olmamasına ilişkin olarak, soruların tamamına yakını 9. sınıf konuları ile ilişkili gibi gözükse de sadece 1 mutlak değer, 1 kümeler ve 1 e.b.o.b., e.k.o.k. sorusu bulunmaktadır. Yani toplamda sadece 3 soru bu sınıf düzeyi ile doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle 9. sınıfın yıl sonu matematik başarı puanının YGS matematik alt testini yordama gücü çoklu regresyon analizine göre istatistiksel olarak anlamlı çıkmamıştır.

2013 YGS matematik alt testi incelendiğinde 40 sorudan 8'inin geometri sorusu olduğu, bu sorulardan da dördünün yani geometri sorularının %50'sinin, 12. sınıf müfredatında olduğu bu yüzden 12. sınıf seçmeli geometri dersinin YGS matematik başarısını yordayan önemli bir değişken olduğu görülmektedir.

Bu regresyon analizi sonucunda elde edilen regresyon denklemi aşağıda verilmiştir.

$$\text{YGS Mat} = -29,08 + 0,17 \text{ Mat } 12 + 0,16 \text{ Mat } 8 + 0,15 \text{ Seç. Mat } 11 + 0,11 \text{ Seç. Geo } 11 + 0,08 \text{ Mat } 7$$

4.3. Ortaokul 7-8. sınıflar fen bilgisi ve ortaöğretim fen grubu dersleri yıl sonu başarı puanları YGS fen alt testi ham puanlarını ne düzeyde yordamaktadır?

Araştırmanın bu sorusuna cevap bulabilmek için öğrencilerin ilköğretim 7. ve 8. sınıf fen bilgisi ve ortaöğretim 9.-12. fizik, kimya ve biyoloji derslerindeki başarı puanlarının YGS fen bilimleri alt testi ham puanlarını yordama gücüne bakılmıştır. Bu amaçla çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Çoklu regresyon analizinden önce değişkenler arasındaki korelasyonlar incelenmiştir. Değişkenler arasındaki korelasyonlar Tablo 4.7'da, VIF ve tolerans değerleri Tablo 4.8'da, regresyon analizi sonuçları ise Tablo 4.9'da verilmiştir.

Tablo 4.7. Ortaokul Fen Bilgisi Ve Ortaöğretim Fen Grubu Dersleri Başarı Puanları YGS Fen Alt Testi Puanları Arasındaki Korelasyonlar

	FEN	7 FEN	8 FEN	9 BIY	9 FIZ	9 KIM	10 SBIY	10 SFIZ	10 SKIM	11 SBIY	11 SFIZ	11 SKIM	12 SBIY	12 SFIZ	12 SKIM
FEN	1														
7FEN	0,33	1													
8FEN	0,47	0,67	1												
9BIY	0,41	0,40	0,50	1											
9FIZ	0,27	0,26	0,35	0,59	1										
9KIM	0,31	0,30	0,40	0,47	0,42	1									
10SBIY	0,51	0,34	0,46	0,63	0,38	0,50	1								
10SFIZ	0,41	0,26	0,36	0,47	0,58	0,40	0,58	1							
10SKIM	0,40	0,18	0,33	0,50	0,53	0,50	0,60	0,76	1						
11SBIY	0,54	0,43	0,49	0,53	0,29	0,38	0,68	0,40	0,40	1					
11SFIZ	0,52	0,27	0,37	0,45	0,48	0,34	0,60	0,69	0,66	0,58	1				
11SKIM	0,63	0,40	0,53	0,50	0,38	0,41	0,67	0,56	0,60	0,72	0,75	1			
12SBIY	0,56	0,46	0,56	0,51	0,35	0,19	0,50	0,34	0,28	0,68	0,38	0,55	1		
12SFIZ	0,53	0,44	0,49	0,34	0,15	0,36	0,54	0,28	0,28	0,57	0,41	0,61	0,51	1	
12SKIM	0,61	0,43	0,53	0,42	0,29	0,28	0,50	0,37	0,36	0,50	0,44	0,61	0,65	0,75	1

FEN: Fen Bilgisi, BIY: Biyoloji, FIZ: Fizik, KIM: Kimya, SBIY: Seçmeli Biyoloji, SFIZ: Seçmeli Fizik, SKIM: Seçmeli Kimya

Tablo 4.7 incelendiğinde en düşük korelasyonların 7. sınıf fen bilgisi dersi ile 9. sınıf fizik dersi arasında olduğu (0,26), aynı zamanda 7. sınıf fen bilgisi dersi ile 10. sınıf seçmeli fizik dersi arasında olduğu (0,26), en yüksek korelasyonun ise 10. sınıf seçmeli fizik dersi ile 11. sınıf seçmeli fizik dersi (0,69) dersi arasında olduğu bulunmuştur. Regresyon analizi öncesinde modele giren değişkenlerin korelasyon değerleri incelenmiş ve elde edilen bu korelasyon değerlerinde çoklu

bağlantı olmadığı yani her bir korelasyon değerinin 0,80'den küçük olduğu görülmüştür (Büyüköztürk, 2011). Aynı zamanda değişkenler arası çoklu bağlantı sorunu olup olmadığını belirlemek için VIF ve tolerans değerlerine bakılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 4.8 de gösterilmiştir.

Tablo 4.8. YGS Fen Bilimleri Alt Testini Yordamasına İlişkin Çoklu Bağlantı Kontrolü

Değişkenler	VIF Değerleri	Tolerans Değerleri
11 skim	3,12	0,32
12 skim	2,06	0,49
12 sbiy	1,88	0,53
11 sfiz	2,32	0,43

Tablo 4.8 incelendiğinde VIF değerlerinin 10'dan düşük olduğu, tolerans değerlerinin ,20 den yüksek olduğu bulunmuştur. Elde edilen bu korelasyon değerlerine göre çoklu bağlantı sorunu olmadığı görülmüştür (Büyüköztürk, 2011).

Yapılan çoklu adımsal (stepwise) regresyon analizinde toplam beş model kurulmuştur. Bu modellerden dördüncü sü alınarak regresyon denklemi kurulmuştur. Bu modele ait regresyon analizi aşağıda verilmiştir.

Tablo 4.9. YGS Fen Bilimleri Regresyon Analizi Sonuçları

Alt test	Beta	Beta std hata	Std beta	t	p	R	R ²	F	P	Kısmi korelasyon
Model 4						0,71	0,50	68,51	,000	
sabit	-17,78	2,76		-6,783	0,00					
12 skim	0,17	0,05	0,26	5,586	0,00					0,20
11 skim	0,17	0,04	0,27	2,463	0,00					0,25
12 sbiy	0,13	0,04	0,19	3,642	0,00					0,19
11 sfiz	0,09	0,04	0,14	2,293	0,03					0,13

Tablo 4.9 incelendiğinde, model 4'e ait regresyon analizi sonuçlarına göre, YGS fen bilimleri alt testini 12. sınıf seçmeli kimya, 11. sınıf seçmeli kimya, 12. sınıf seçmeli biyoloji ve 11. sınıf seçmeli fizik değişkenlerinin önemli düzeyde yordadığı anlaşılmaktadır. Diğer değişkenler ise (7. sınıf fen bilgisi, 8. sınıf fen bilgisi, 9. sınıf biyoloji, 9. sınıf fizik, 9. sınıf kimya, 10. sınıf seçmeli biyoloji, 10. sınıf seçmeli kimya,

11. sınıf seçmeli biyoloji ve 12. sınıf seçmeli fizik) önemli düzeyde yordamamaktadır.

Yordayan değişkenler arasında en önemli yordayıcı değişkenin 12. sınıf seçmeli kimya değişkeni olduğu anlaşılmaktadır. 12. sınıf seçmeli kimya dersi yıl sonu başarı puanı tek başına YGS fen bilimleri alt testinin %39'unu açıklamaktadır. Bunu sırasıyla 11. sınıf seçmeli kimya, 12. sınıf seçmeli biyoloji ve 11. sınıf seçmeli fizik yıl sonu başarı puanları izlemektedir. 11. sınıf seçmeli kimya yıl sonu başarı puanı YGS fen bilimleri alt testinin açıklanmasını %8,1 oranında arttırmıştır. Bu dört değişken YGS fen bilimleri alt testinin %50'sini açıkladığı görülmektedir.

2013 YGS fen bilimleri alt testi sorularının konulara göre dağılımı incelendiğinde; fizik dersi sorularının elektrik (3 soru), ısı ve sıcaklık (2 soru), fiziğin doğası (1 soru), sıvıların kaldırma ilkesi (1 soru), basınç (1 soru), doğrusal hareket (1 soru), dinamik (1 soru), iş ve enerji (1 soru), mıknatıslık (1 soru), optik (1 soru) ve ses (1 soru) ile toplam on dört sorudan oluştuğu, kimya dersi sorularının bileşikler (4 soru), kimyasal değişimler (2 soru), çözünürlük (2 soru), madde ve özellikleri (1 soru), atomun yapısı (1 soru), bağlar (1 soru), periyodik sistem (1 soru) ve hayatımızda kimya (1 soru) ile toplam on üç sorudan oluştuğu, biyoloji dersi sorularının ekoloji (2 soru), hücre (2 soru), bakteri (2 soru), endokrin sistem (1 soru), bitki fizyolojisi (1 soru), hücre bölünmeleri (1 soru), canlıların temel bil. (1 soru), duyu organları (1 soru), kalıtım (1 soru) ve metabolizma (1 soru) ile toplam on üç sorudan oluşmaktadır. YGS fen bilimleri alt testi toplamda kırk sorudan oluşmaktadır. (Kaynak: http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/44/01/340710/icerikler/2013-ygs-analizi_1048368.html adresinden 01.07.2014 tarihinde alınmıştır).

YGS fen bilimleri alt testiyle ilgili uzman görüşüne başvurulduğunda, YGS fen bilimleri alt testindeki 13 kimya sorusundan altısının 12. sınıf kimya dersi müfredatından olduğu görülmüştür. Öğrencilerin konuları yeni görmüş olmaları ve soruların bilgi düzeyinde olması 12. sınıf kimya dersini YGS fen bilimleri alt testinin en yüksek yordayıcısı haline getirmiş olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca 12. sınıf kimya dersinin yüksek yordama gücünün bir diğer sebebinin ise 12. sınıftaki öğrencilerin YGS ye hazırlanırken hem okul derslerine hem de geçmiş dönem derslerine çalışmaları olabilir. YGS fen bilimleri alt testi biyoloji sorularıyla ilgili

uzman görüşüne başvurulduğunda ise 2013 YGS fen bilimleri biyoloji testindeki 13 sorudan 5 tanesinin 12. sınıf biyoloji müfredatından olduğu bu yüzden YGS fen bilimleri alt testinin bir diğer önemli yordayıcısı olan 12. sınıf biyoloji dersi için, 12.sınıfta öğrencilerin kimya dersinde olduğu gibi biyoloji dersi için de YGS hazırlığı sırasında hem buldukları dönem hem de geçmiş dönem derslerine çalışmalarının önemli bir etken olduğu düşünülmektedir. Uzman görüşleri çerçevesinde YGS fen bilimleri alt testinde 14 fizik sorusunun olduğu ve soruların konu dağılımına göre incelendiğinde 11. sınıf seçmeli fizik dersi müfredatı ağırlıklı olduğu bu yüzden de yüksek bir yordayıcı olması beklenen bir durumdur. Kan (2005), yapmış olduğu çalışmada ÖSS’de soru çıkan ortaöğretim alan derslerindeki başarı ile ÖSS’den elde edilen puanlar arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkiye dayalı sınıflama ve kararların geçerliliğini incelemiştir. Sonuç olarak, ÖSS sayısal puanlarını en iyi yordayan değişkenin fizik dersi akademik başarısı olduğu sonucuna bulmuştur. Bu çalışmada da YGS fen bilimleri alt testini yordayan değişkenler arasında fizik dersi yer almaktadır. Genel anlamda YGS fen bilimleri alt testi incelendiğinde tüm alt testlerin (fizik, kimya ve biyoloji) yordayıcı değişkenler arasında olması beklenen bir durumdur.

Bu regresyon analizi sonucunda elde edilen regresyon denklemi aşağıda verilmiştir.

$$\text{YGS Fen Bilimleri} = -20,78 + 0,17 \text{ S.Kim 11} + 0,17 \text{ S. Kim 12} + 0,13 \text{ S. Biy 12} + 0,09 \text{ S. Fiz 11}$$

4. 4. Ortaokul 7-8. sınıflar ve ortaöğretim sosyal bilimler dersleri yıl sonu başarı puanları YGS sosyal bilimler alt testi ham puanlarını ne düzeyde yordamaktadır?

Araştırmanın bu sorusuna cevap bulabilmek için öğrencilerin ilköğretim 7. sınıf sosyal bilgiler, 8. sınıf T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük ve ortaöğretim 9.-12. coğrafya ve tarih derslerindeki başarı puanlarının YGS sosyal bilimler alt testi ham puanlarını yordama gücüne bakılmıştır. Bu amaçla çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Çoklu regresyon analizinden önce değişkenler arasındaki korelasyonlar incelenmiştir. Değişkenler arasındaki korelasyonlar Tablo 4.10’de, VIF ve tolerans değerleri Tablo 4.11’de, regresyon analizi sonuçları ise Tablo 4.12’de verilmiştir.

Tablo 4.10. Ortaokul ve Ortaöğretim Sosyal Bilimler Dersleri Başarı Puanları YGS Sosyal Bilimler Alt Testi Puanları Arasındaki Korelasyonlar

	SOS	7SOS	8INK	9COG	9TAR	10COG	10TAR	11INK	12SCOĞ
SOS	1								
7SOS	0,47	1							
8INK	0,58	0,77	1						
9COG	0,53	0,52	0,68	1					
9TAR	0,57	0,63	0,73	0,77	1				
10COG	0,56	0,63	0,71	0,77	0,77	1			
10TAR	0,57	0,62	0,68	0,70	0,76	0,77	1		
11INK	0,57	0,66	0,77	0,72	0,78	0,72	0,85	1	
12SCOĞ	0,59	0,66	0,78	0,72	0,75	0,78	0,74	0,73	1

SOS: Sosyal Bilgiler, INK: TC İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, COG:Coğrafya,TAR:Tarih,SCOĞ:Seçmeli Coğrafya

Tablo 4.10 incelendiğinde en düşük korelasyonun 7. sınıf sosyal bilgiler dersi ile 9. sınıf coğrafya dersi (0,52) arasında olduğu, en yüksek korelasyonun ise 10. sınıf tarih dersi ile 11. sınıf TC inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersi (0,85) arasında olduğu bulunmuştur. Regresyon analizi öncesinde korelasyon değerleri incelenmiş ve elde edilen bu korelasyon değerlerinden yordama değerine giren değişkenlerin bazılarının 0,80'den büyük olduğu görülmüştür. Bu değişkenler arasında çoklu bağlantı sorunu olup olmadığını belirlemek için VIF ve tolerans değerlerine bakılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 4.11'de verilmiştir. Diğer korelasyon değerlerinin her birinin 0,80'den küçük olduğu görülmüştür.

Tablo 4.11. YGS Sosyal Bilimler Alt Testini Yordamasına İlişkin Çoklu Bağlantı Kontrolü

Değişkenler	VIF Değerleri	Tolerans Değerleri
12scoğ	4,59	0,22
11ink	4,13	0,24
10coğ	4,28	0,23

Tablo 4.11 incelendiğinde VIF değerlerinin 10'dan düşük olduğu, tolerans değerlerinin ,20 den yüksek olduğu bulunmuştur. Elde edilen bu korelasyon değerlerine göre çoklu bağlantı sorunu olmadığı görülmüştür (Büyüköztürk, 2011).

Tablo 4.12. YGS Sosyal Bilimler Regresyon Analizi Sonuçları

Alt test	Beta	Beta std hata	Std beta	t	P	R	R ²	F	p	Kısmi korelasyon
Model 3						,696	0,50	52,00	0,00	
sabit	-3,50	2,14		-1,60	0,10					
12scoğ	0,19	0,04	0,42	4,73	0,00					0,34
11ink	0,07	0,03	0,19	2,45	0,00					0,19
10coğ	0,09	0,04	0,17	2,10	0,00					0,16

Tablo 4.12 incelendiğinde, model 3'e ait regresyon analizi sonuçlarına göre, YGS sosyal bilimler alt testini 12. sınıf seçmeli coğrafya, 11. sınıf TC inkılap tarihi ve Atatürkçülük ve 10. sınıf coğrafya değişkenlerinin önemli düzeyde yordadığı anlaşılmaktadır. Diğer değişkenler ise (7. sınıf sosyal bilgiler, 8. sınıf TC inkılap tarihi ve Atatürkçülük, 9. sınıf coğrafya, 9. sınıf tarih ve 10. sınıf tarih) önemli düzeyde yordamamaktadır.

Yordayan değişkenler arasında en önemli yordayıcı değişkenin 12. sınıf seçmeli coğrafya değişkeni olduğu anlaşılmaktadır. 12. sınıf seçmeli coğrafya dersi yıl sonu başarı puanı tek başına YGS sosyal bilimler alt testinin %44,3'ünü açıklamaktadır. Bunu sırasıyla 11. sınıf T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük ve 10. sınıf coğrafya dersleri yıl sonu başarı puanları izlemektedir. 11. sınıf T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersi yıl sonu başarı puanı YGS sosyal bilimler alt testinin açıklanmasında %2,8'lik bir artışa sebep olmuştur. Bu üç değişken YGS sosyal bilimler alt testinin %50'sini açıkladığı görülmektedir.

2013 YGS sosyal bilimler alt testi sorularının konulara göre dağılımı incelendiğinde; tarih dersi sorularının ilk çağ medeniyetleri (1 soru), İslam öncesi Türk tarihi (1 soru), İslam tarihi (1 soru), Türkiye Selçuklu Devleti (1 soru), yakın çağ'da avrupa (1 soru), beylikten devlete osmanlı (1300-1453) (1 soru), en uzun yüzyıl (1800-1909) (1 soru), 20. yüzyılda osmanlı devleti (1 soru), kurtuluş savaşına hazırlık dönemi (2 soru), kurtuluş savaşı (1 soru), inkılaplar (1 soru), Atatürk ilkeleri (1 soru), Türkiye'nin dış politikası (1 soru) ve jeopolitik konum (1 soru) ile toplam on beş soru olduğu, coğrafya dersi sorularının coğrafya'nın bölümleri (1 soru), harita bilgisi (1 soru), rüzgarlar (1 soru), Türkiye'nin iklimi (1 soru), iç kuvvetler (1 soru), toprak tipleri (1 soru), dış kuvvetler (1 soru), doğal afetler (1 soru), nüfus (1 soru), ortak

payda: bölge (1 soru), ulaşım yolları (1 soru) ve çevre ve insan (1 soru) ile toplam on iki sorudan oluştuğu, felsefe dersi sorularının felsefenin alanı (2 soru), bilgi felsefesi (1 soru), bilim felsefesi (1 soru), varlık felsefesi (1 soru), ahlak felsefesi (1 soru), siyaset felsefesi (1 soru) ve sanat felsefesi (1 soru) ile toplam sekiz soru olduğu, din kültürü ve ahlak bilgisi sorularının kuranı kerim ve akıl (1 soru), hazreti peygamberin görevleri (1 soru), ilahi kutsal dinlerin ortak mesajları (1 soru), musahiplik (yol kardeşliği) (1 soru) ve ayetlere inanma (1 soru) ile beş sorudan oluşmaktadır. YGS sosyal bilimler alt testi toplamda kırk sorudan oluşmaktadır. (Kaynak: http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/44/01/340710/icerikler/2013-ygs-analizi_1048368.html adresinden 01.07.2014 tarihinde alınmıştır).

YGS sosyal bilimler alt testinde çıkan soruların alanlara göre dağılımlarına bakıldığında tarih, coğrafya, felsefe ile din kültürü ve ahlak bilgisi olduğu görülmektedir. Sonuçlarla ilgili uzman görüşlerine başvurulduğunda, felsefe ile din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinden gelen soruların bilgi düzeyi belirlemeden ziyade okuduğunu anlama ve yorum yapmaya dayalı olduğu görülmüştür. Yordayan değişkenler arasında öne çıkan en önemli değişkenlerin 12. sınıf seçmeli coğrafya, 11. sınıf T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük ile 10. sınıf coğrafya derslerinin olduğu bulunmuştur. YGS coğrafya sorularının 9. ve 10. sınıf müfredatından sorulduğu ancak 12. sınıf konularının içerik açısından daha güncel konular bulunmaktadır. Ayrıca öğrenciler son sene YGS hazırlıklarını hızlandırdıkları ve öğrencilerin bilgi birikimlerindeki artışın etkisi olduğu düşünülmektedir. YGS sosyal bilimler alt testi tarih sorularının 9., 10. ve 11. sınıf müfredatlarından ağırlıklı olarak sorulduğu bu yüzden YGS sosyal bilimler alt testini yordamada 11. sınıf T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersinin olmasının beklenen bir durum olduğu düşünülmektedir.

Bu regresyon analizi sonucunda elde edilen regresyon denklemi aşağıda verilmiştir.

$$\text{YGS Sosyal Bilimler} = -3,5 + 0,19 \text{ S. Coğ 12} + 0,07 \text{ İnk 11} + 0,09 \text{ Coğ 11}$$

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Bu araştırmada öğrencilerin YGS alt testi ham puanlarını yordamada 7.-12. sınıflar arasındaki dört temel dersten (Türkçe, Sosyal Bilimler, Matematik, Fen Bilimleri) elde edilen yıl sonu başarı puanlarının etkisi incelenmiştir.

Sonuç olarak;

YGS Türkçe alt testini en iyi yordayan değişkenin 11. sınıf dil ve anlatım yıl sonu başarı puanı değişkeni olduğu anlaşılmaktadır. 11. sınıf dil ve anlatım yıl sonu başarı puanı tek başına YGS Türkçe alt testi başarısının %48,5'ini açıklamaktadır. Bunu sırasıyla 8. sınıf Türkçe, 12. sınıf dil ve anlatım, 7. sınıf Türkçe ve 12. sınıf edebiyat yıl sonu başarı puanları izlemektedir. 8. sınıf Türkçe yıl sonu başarı puanı YGS Türkçe alt testinin açıklanma oranını %5,9 düzeyinde arttırmıştır. Bu beş değişkenin YGS Türkçe alt testinin %58'ini açıkladığı görülmektedir.

YGS Türkçe alt testi sonuçlarıyla ilgili uzman görüşüne başvurulduğunda, 2013 YGS Türkçe alt testinde paragraf sorularının bir önceki yıla oranla azaltıldığı yerine dil ve anlatım sorularının artırıldığı tespiti yapılmıştır. YGS Türkçe alt testi sorularının ağırlıklı olarak 9. ve 10. sınıf edebiyat ile dil ve anlatım derslerinin öğretim programından çıktığı ve içerik olarak 8. ve 7. sınıf Türkçe dilbilgisi konuları ile paralellik gösterdiği bilinmektedir. 12. sınıf düzeyinde öğrenciler YGS ile ilgili genel tekrarlar yapmakta aynı zamanda 12. sınıf dil ve anlatım dersinin konuları da genel tekrar niteliği göstermektedir. Bu yüzden YGS Türkçe alt testini yordamada 8., 7. sınıflar Türkçe ile 11. sınıf dil ve anlatım ve 12. sınıf edebiyat derslerinin yordamasının beklenen bir durum olduğu düşünülmektedir. Yordaması beklenen 9. sınıf edebiyat-dil ve anlatım ile 10. sınıf dil ve anlatım değişkenlerinin YGS Türkçe alt testini yordamama sebebinine eğitim müfredatımızın sarmal yapısı nedeniyle üst sınıf düzeylerinde de konuların tekrar edilmesi ve pekiştirilmiş olması düşünülmektedir. Ayrıca örneklem grubunun küçüklüğü de bir diğer etken olabilir.

YGS matematik alt testini en iyi yordayan değişkenin 12. sınıf matematik yıl sonu başarı puanı değişkeni olduğu anlaşılmaktadır. 12. sınıf matematik yıl sonu başarı

puanı tek başına YGS matematik alt testi başarı puanının %57,8'ini açıklamaktadır. Bunu sırasıyla 8. sınıf matematik, 12. sınıf geometri, 10. sınıf matematik ve 7. sınıf matematik yıl sonu başarı puanları izlemektedir. 8. sınıf yıl sonu matematik başarı puanı YGS matematik alt testi başarı puanının açıklanma oranını %8,3 oranında arttırmıştır. Bu beş değişken toplamda YGS matematik alt testinin %71'ini açıkladığı görülmektedir.

2013 YGS matematik alt test sorularının konulara göre dağılımı uzman görüşü alınarak incelendiğinde; 7. ve 8. sınıf matematik dersi konularından temel işlem becerilerine ait 6 soru sorulduğu görülmüştür. 8. sınıf matematik dersi konularından ise üslü ve köklü sayılar konularıyla ilişkili 5 soru, harfli ifadeler konusu ile ilişkili 3 soru ve eşitsizlikler konusu ile ilgili 1 soru sorulmuştur. Dokuzuncu sınıf matematik dersi konularından olan mutlak değer konusundan 1 soru ve fonksiyon ve denklem kurma problemleri konularından 9 soru sorulmuştur. Fonksiyon ve denklem kurma problemleri 9. sınıf konusu gibi gözükse de, öğrenciler fonksiyon konusunu özel tanımlı fonksiyonlar konusu 12. sınıf öğretim programındadır. Ayrıca öğrenciler 12. sınıf matematik dersi konularından olan limit, süreklilik, türev ve integral gibi konular ile fonksiyon konusunu pekiştirirler.

2013 YGS matematik alt testinde 10. sınıf matematik dersi konularından olan faktöriyel, olasılık, permütasyon ve kombinasyon konularından 3 soru sorulmuştur. YGS de çıkan sorular konu bazında incelendiğinde yaklaşık olarak 9 soru 12. sınıf konuları ile ilgili sorulmaktadır. Bu nedenle 12. sınıf matematik başarısı YGS matematiğini en iyi şekilde yordamaktadır denilebilir.

Ayrıca 8. sınıf konularından üslü sayılar, köklü sayılar, harfli ifadeler ve eşitsizlikler konularından 9 soru sorulmuştur. Bu nedenle 8. sınıf matematik yıl sonu başarı puanı öğrencilerin YGS puanını iyi bir şekilde yordamaktadır.

9. sınıf yıl sonu matematik başarı puanlarının YGS matematik alt testinde anlamlı bir yordayıcı olmamasına ilişkin olarak, soruların tamamına yakını 9. sınıf konuları ile ilişkili gibi gözükse de sadece 1 mutlak değer, 1 kümeler ve 1 e.b.o.b., e.k.o.k. sorusu bulunmaktadır. Yani toplamda sadece 3 soru bu sınıf düzeyi ile doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle 9. sınıfın yıl sonu matematik başarı puanının YGS matematik

alt testini yordama gücü çoklu regresyon analizine göre istatistiksel olarak anlamlı çıkmamıştır.

2013 YGS matematik alt testi incelendiğinde 40 sorudan 8'inin geometri sorusu olduğu, bu sorulardan da dördünün yani geometri sorularının %50'sinin, 12. sınıf müfredatında olduğu bu yüzden 12. sınıf seçmeli geometri dersinin YGS matematik başarısını yordayan önemli bir değişken olduğu görülmektedir.

YGS fen bilimleri alt testini en iyi yordayan değişkenin 12. sınıf seçmeli kimya değişkeni olduğu anlaşılmaktadır. 12. sınıf seçmeli kimya dersi yıl sonu başarı puanı tek başına YGS fen bilimleri alt testinin %39'unu açıklamaktadır. Bunu sırasıyla 11. sınıf seçmeli kimya, 12. sınıf seçmeli biyoloji ve 11. sınıf seçmeli fizik yıl sonu başarı puanları izlemektedir. 11. sınıf seçmeli kimya yıl sonu başarı puanı YGS fen bilimleri alt testinin açıklanmasını %8,1 oranında arttırmıştır. Bu dört değişken YGS fen bilimleri alt testinin %50'sini açıkladığı görülmektedir.

YGS fen bilimleri alt testiyle ilgili uzman görüşüne başvurulduğunda, YGS fen bilimleri alt testindeki 13 kimya sorusundan altısının 12. sınıf kimya dersi müfredatından olduğu görülmüştür. Öğrencilerin konuları yeni görmüş olmaları ve soruların bilgi düzeyinde olması 12. sınıf kimya dersini YGS fen bilimleri alt testinin en yüksek yordayıcısı haline getirmiş olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca 12. sınıf kimya dersinin yüksek yordama gücünün bir diğer sebebinin ise 12. sınıftaki öğrencilerin YGS ye hazırlanırken hem okul derslerine hem de geçmiş dönem derslerine çalışmaları olabilir. YGS fen bilimleri alt testi biyoloji sorularıyla ilgili uzman görüşüne başvurulduğunda ise 2013 YGS fen bilimleri biyoloji testindeki 13 sorudan 5 tanesinin 12. sınıf biyoloji müfredatından olduğu bu yüzden YGS fen bilimleri alt testinin bir diğer önemli yordayıcısı olan 12. sınıf biyoloji dersi için, 12.sınıfta öğrencilerin kimya dersinde olduğu gibi biyoloji dersi için de YGS hazırlığı sırasında hem buldukları dönem hem de geçmiş dönem derslerine çalışmalarının önemli bir etken olduğu düşünülmektedir. Uzman görüşleri çerçevesinde YGS fen bilimleri alt testinde 14 fizik sorusunun olduğu ve soruların konu dağılımına göre incelendiğinde 11. sınıf seçmeli fizik dersi müfredatı ağırlıklı olduğu bu yüzden de yüksek bir yordayıcı olması beklenen bir durumdur. Kan (2005), yapmış olduğu çalışmada ÖSS'de soru çıkan ortaöğretim alan derslerindeki başarı ile ÖSS'den

elde edilen puanlar arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkiye dayalı sınıflama ve kararların geçerliliğini incelemiştir. Sonuç olarak, ÖSS sayısal puanlarını en iyi yordayan değişkenin fizik dersi akademik başarısı olduğu sonucuna bulmuştur. Bu çalışmada da YGS fen bilimleri alt testini yordayan değişkenler arasında fizik dersi yer almaktadır. Genel anlamda YGS fen bilimleri alt testi incelendiğinde tüm alt testlerin (fizik, kimya ve biyoloji) yordayıcı değişkenler arasında olması beklenen bir durumdur.

YGS sosyal bilimler alt testini en iyi yordayan değişkenin 12. sınıf seçmeli coğrafya değişkeni olduğu anlaşılmaktadır. 12. sınıf seçmeli coğrafya dersi yıl sonu başarı puanı tek başına YGS sosyal bilimler alt testinin %44,3'ünü açıklamaktadır. Bunu sırasıyla 11. sınıf T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük ve 10. sınıf coğrafya dersleri yıl sonu başarı puanları izlemektedir. 11. sınıf T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersi yıl sonu başarı puanı YGS sosyal bilimler alt testinin açıklanmasında %2,8'lik bir artışa sebep olmuştur. Bu üç değişken YGS sosyal bilimler alt testinin %50'sini açıkladığı görülmektedir.

YGS sosyal bilimler alt testinde çıkan soruların alanlara göre dağılımlarına bakıldığında tarih, coğrafya, felsefe ile din kültürü ve ahlak bilgisi olduğu görülmektedir. Sonuçlarla ilgili uzman görüşlerine başvurulduğunda, felsefe ile din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinden gelen soruların bilgi düzeyi belirlemeden ziyade okuduğunu anlama ve yorum yapmaya dayalı olduğu görülmüştür. Yordayan değişkenler arasında öne çıkan en önemli değişkenlerin 12. sınıf seçmeli coğrafya, 11. sınıf T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük ile 10. sınıf coğrafya derslerinin olduğu bulunmuştur. YGS coğrafya sorularının 9. ve 10. sınıf müfredatından sorulduğu ancak 12. sınıf konularının içerik açısından daha güncel konular bulunmaktadır. Ayrıca öğrenciler son sene YGS hazırlıklarını hızlandırdıkları ve öğrencilerin bilgi birikimlerindeki artışın etkisi olduğu düşünülmektedir. YGS sosyal bilimler alt testi tarih sorularının 9., 10. ve 11. sınıf müfredatlarından ağırlıklı olarak sorulduğu bu yüzden YGS sosyal bilimler alt testini yordamada 11. sınıf T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük dersinin olmasının beklenen bir durum olduğu düşünülmektedir.

5.2. Öneriler

5.2.1. Araştırmacılara Dönük Öneriler

1. Bu çalışmada, aynı ilçedeki ve aynı türdeki üç okulun öğrencilerinin verileri kullanılmıştır. Yeni yapılacak çalışmalarda farklı okul türleri ve bölge okulları seçilebilir.
2. Araştırmanın kapsamı genişletilerek aynı öğrenci grubuna ait ilköğretim ve ortaöğretim yıl sonu başarı puanlarının Yükseköğretime Geçiş Sınavı (YGS) ve Lisans Yerleştirme Sınavı (LYS) alt testlerini yordama gücüne bakılabilir.
3. İlköğretim puanlarının YGS'yi yordamadaki etkisine bakılarak, TEOG sonuçlarının YGS ve LYS'yi yordamasına yönelik çalışmalar yapılabilir.
4. Elde edilen sonuçlar Ankara ili Altındağ ilçesindeki okullar için bulunmuştur. Türkiye genelleme yapabilmek için daha büyük gruplarla çalışmalar yapılabilir.

5.2.2. Uygulamada alışanlara Öneriler

1. YGS alt testlerinde sorulan soruların ağırlıklı olarak 9. ve 10. sınıf müfredatını kapsadığı düşünöldüğünde yapılan sınavın 12. sınıf sonunda değil de temel eğitimden ortaöğretime geçişte olduğu gibi her yılın sonunda yapılmasının daha etkili olacağı düşünölmektedir.
2. Yapılan alışmada YGS fen bilimleri alt testi dışındaki bütün testlerde ilköğretim başarı puanlarının yordayıcılar arasında olduğu bulunmuştur. Dolayısıyla ortaöğretimden yükseköğretime geçişte hesaplanan puanlara ortaöğretim başarı puanları ile birlikte ilköğretim başarı puanlarının da katılması önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Aiken, L. R. (1971). Psychological Testing and Assessment. (2. Edition) Boston: Pearson Education Group.
- Akhun, İ. İ. (1980). Akademik Başarının Kestirilmesi: Çoklu Regresyon Yaklaşımının Uygulanmasına İlişkin Bir Araştırma. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları. No: 88.
- Anastasi, A. (1988). Psychological Testing. (6. Edition). New York: Macmillan Publishing Company.
- Arıcı, H. (2001). İstatistik: Yöntemler ve Uygulamalar. Ankara: Meteksan Basımevi.
- Aşkar, P. (1985). Yükseköğretime Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sisteminin Geçerliliği. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Aydın, A., Sarier, Y. ve Uysal, Ş. (2012). Sosyoekonomik ve Sosyokültürel Değişkenler Açısından PISA Matematik Sonuçlarının Karşılaştırılması. Eğitim ve Bilim, 37(164), sayfa numarası verilmeli... Cilt 37, Sayı 164.
- Baykul, Y. (2000). Eğitimde ve Psikolojide Ölçme: Klasik Test Teorisi ve Uygulaması. Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı. (11. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık. , s.100.
- Crocker, L. ve Algina, J. (1986). Introduction to Classical and Modern Test Theory. (1. Edition). Orlando: Holt, Rinehart and Winston.
- Demirel, Ö. (2004). Eğitimde Program Geliştirme. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Demirok, S. (1990). ÖSS ve ÖYS Puanları ile Lise ve Dengi Okullardaki Başarının Yükseköğretimdeki Başarı ile İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Deniz, Z. (2003). İlköğretim Akademik Başarı Ölçüleri İle Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme Ve Yerleştirme Sınavı Puanları Arasındaki Uygunluk Geçerliliği

Çalışması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Doğan, N. (1999). Dersane Deneme Sınavları İle ÖSS Ve ÖYS Arasındaki İlişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Erdem, A. R. (2005). İlköğretimimizin Gelişimi ve Bugün Gelinek Nokta. Pamukkale Üniversitesi Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi, 5(2), sayfa numarası yok. Web: www.universite-toplum.org/pdf/pdf.php?id=240 adresinden 03.05.2013 tarihinde alınmıştır.

Erdoğdu, Y. (1999). Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavında Kullanılan Testlerinin Yordama Geçerliğine İlişkin Bir Araştırma. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Gelbal, S. (1989). Öğrenci Seçme Deneme Sınavı ile Öğrenci Seçme Sınavı Testlerinin Öğrenci Başarıları Yönünden İlişkileri, Güvenirlikleri ve ÖYS'yi Yordama Güçleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Gülleroğlu, D. (2005). Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Yordanmasına İlişkin Karşılaştırmalı Bir Araştırma. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

Gürdal, O. (2000). Yaşam Boyu Öğrenme Etkinliği Enformasyon Okuryazarlığı. Türk Kütüphaneciliği, 14(2), 176-187.

Kan, A. (2005). ÖSS'ye Kaynaklık Eden Alan Derslerindeki Başarı ile ÖSS'den Elde Edilen Puanlar Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Eğitim ve Bilim Dergisi, 30(137), 38-44.

Karakaş, D. (1998). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalındaki Öğrencilerin Yükseköğretime Giriş Puanları ile Bu Anabilim Dalındaki Başarı Arasındaki İlişkiler. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Karakaya, İ. (2007). Yükseköğretime Öğrenci Seçme Sınavının (ÖSS) Yordama Geçerliği. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karip, E. ve Köksal, K. (1996). Etkili Eğitim Sistemlerinin Geliştirilmesi. Eğitim Yönetimi Dergisi, 2(2), 245-247.
- Kelecioğlu, H. (2003). Ortaöğretim Başarı Puanlarının Üniversiteye Girişte İki Aşamalı Sınavda Uygulanan ÖYS, ÖSS ve tek aşamalı sınavda uygulanan ÖSS ile İlişkileri. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 24, 70-78. Kaynak gösterimi eksik...
- Kelecioğlu, H. (2004). Üniversiteye Girişte İki Aşamalı Sınavda Uygulanmış Olan Öğrenci Seçme Sınavı Puanları ile Öğrenci Yerleştirme Sınavı Puanları Arasındaki İlişkiler. Eğitim ve Bilim Dergisi, 29(133), 60-70.
- Kutlu, Ö. (1989). Tıpta Uzmanlık Eğitimi Giriş Sınavı (TUS) ile İlgili Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kutlu, Ö. (2003). Cumhuriyetin 80. Yılında: Ölçme ve Değerlendirme. Milli Eğitim Dergisi. 160. Kaynak gösterimi eksik, sayfa no vs.
- Mertler, C. A. ve Vannatta, R. A., (2002). Advanced and Multivariate Statistical Methods Practical Application and Interpretation. Pyczak Publishing, Los Angeles. Akt: Verim, A. (2006). İlköğretim Düzeyindeki Bazı Başarı Ölçülerinin Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme Sınavını Yordama Gücü. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ölçme ve Değerlendirme Bilim Dalı, Ankara.
- Morgan, R. (1990). Predictive Validity Within Categoriations of Collage Students 1978, 1981 and 1985. Princeton, Nerw Jersey: Educational Testing Service.
- Myers, R. S. ve Pyles M. R. (1992). Relationships Among High School Grades, ACT Test Scores, and College Grades (ACT ile Lise Not Ortalamasının Üniversite Basarıyla İlişkisi), Paper Presented at the Annual Meeting of the Mid-South Educational Research Association, Knoxville, TN.
- Olani, A. (2009). Predicting First Year University Students' Academic Success. Electronic Journal of Research in Education al Psychology.

- Onay, P. (1972). Öğrencilerin Lise, Üniversitelerarası Giriş İmtihanı ve Üniversite Başarıları Arasındaki İlişkiler. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Oral, T. (1985). Lise Başarı Ölçüleri ile ÖSYS Puanları Arasındaki Uyum. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Örnek, E. (2002). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne Bağlı Yüksek Lisans Programlarındaki Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı Puanları ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişkiler. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özçelik, D. A. (1981). Okullarda Ölçme ve Değerlendirme. Ankara: ÜSYM Eğitim Yayınları: 3.
- Özçelik, D. A. (1998). Ölçme ve Değerlendirme. (3. Baskı). Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Pedhazur, E. J. (1997). Multiple Regression in Behavioral Research: Explanation and Prediction, (Third Edition). United Kingdom: Wadsworth Thomson Learning. s.136.
- Saban, A. (2007). Okul Teknoloji Planlaması ve Koordinasyonu. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Sayın, A. (2010). Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavının Üniversite Başarı Not Ortalaması ve Ortaöğretim Başarı Puanı ile İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Sevindik, H. (2009). Akademik Başarı Puanlarının Seviye Belirleme Sınavı (SBS) 2008 Puanları İle İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Sönmez, V. (2010). Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı. (16. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tan, Ş. (2008). Öğretimde Ölçme ve Değerlendirme. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

- Tavşancıl, E. (1989). Lise Tür ve Kolunun Yükseköğretimdeki Akademik Başarıya Etkisi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Tekin, H. (2007). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. (18. Baskı). Ankara: Yargı Yayınevi.
- Tezbaşaran, A. (1991). Yükseköğretime Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sisteminde 1987 Yılında Yapılan Değişiklikler Üzerine Bir Araştırma, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Thorndike, R. L. (1982). Applied Psychometrics. Boston: Houghtan Mifflin Company.
- Tross, S. A., Harper, J. P., Osher, L. W. ve Kneidinger, L. M. (2000). "Not Just The Usual Cast of Characteristics: Using Personality to Predict College Performance and Retention." Journal of College Student Development.
- Tunay, U. (1992). Lise Öğrencilerini Özel Dershanelere İten Faktörler. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Turgut, F. M. (1997). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. (Onuncu Baskı). Ankara: Tıpkı Basım.
- Turgut, M. F. ve Baykul, Y. (2012). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. (4. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Verim, A. (2006). İlköğretim Düzeyindeki Bazı Başarı Ölçülerinin Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme Sınavını Yordama Gücü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yağımlı, Y. (2004). Öğrenci Seçme Sınavının Yordama Geçerliğine İlişkin Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yıldırım, C. (1972). Ortadoğu Teknik Üniversitesine Giriş ve Üniversitedeki Başarıyı Etkileyen Faktörler. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

Yıldırım, C. (1999). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. (4. Baskı). Ankara: ÖSYM Yayınları.

EKLER DİZİNİ

EK-1: Etik Kurulu İzin Muafiyet Formu

	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ TEZ ÇALIŞMASI ETİK KURUL İZİN MUAFİYETİ FORMU	Form: 40
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA		Tarih: .../.../.....
Tez Başlığı / Konusu: İlköğretim Ve Ortaöğretim Başarı Puanlarının Yükseköğretime Geçiş Sınavını Yordama Gücü Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmam:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. İnsan ve hayvan üzerinde deney niteliği taşımamaktadır, 2. Biyolojik materyal (kan, idrar vb. biyolojik sıvılar ve numuneler) kullanılmasını gerektirmemektedir. 3. Beden bütünlüğüne müdahale içermemektedir. 4. Gözlemsel ve betimsel araştırma (anket, ölçek/skala çalışmaları, dosya taramaları, veri kaynakları taraması, sistem-model geliştirme çalışmaları) niteliğinde değildir.		
Hacettepe Üniversitesi Etik Kurullar ve Komisyonlarının Yönergelerini inceledim ve bunlara göre tez çalışmamın yürütülebilmesi için herhangi bir Etik Kuruldan izin alınmasına gerek olmadığını; aksi durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.		
Gereğini saygılarımla arz ederim.		
		Tarih ve İmza
Adı Soyadı:	Atilla ÖZDEMİR	
Öğrenci No:	N11220235	
Anabilim Dalı:	Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı	
Programı:	Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	
Statüsü:	☒ Y. Lisans ☐ Doktora ☐ Bütünleşik Dr.	
<u>DANIŞMAN GÖRÜŞÜ VE ONAYI</u>		
_____ Prof. Dr. Selahattin GELBAL		
Detaylı Bilgi: http://www.egitimbilimlerienstitusu.hacettepe.edu.tr		
Telefon: 0-312-2978571	Faks: 0-312-2978566	E-posta: ebe@hacettepe.edu.tr

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı Atilla ÖZDEMİR
Doğum Yeri Beypazarı-ANKARA
Doğum Yılı 1983

Eğitim ve Akademik Durumu

Lise Beypazarı Lisesi (YDA) 1997-2001
Lisans Gazi Üniversitesi, İlköğretim Matematik Öğrt. Bölümü 2001-2005
Yabancı Dil İngilizce
İş Deneyimi MEB-İlköğretim Matematik Öğretmeni 2005-...